

Haihuoto

luokseen kutsuva loistokunta

Arviointikertomus vuodelta 2025

Tarkastuslautakunta 10.6.2026

Sisällysluettelo

1.	<i>Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus</i>	3
2.	<i>Tarkastuslautakunnan toiminta</i>	4
	Tarkastuslautakunnan kokoonpano	4
	Tarkastuslautakunta, tilintarkastus ja tarkastustoimi	5
3.	<i>Uudet ja uusittavat ohjelmat</i>	5
4.	<i>Toimintaympäristö ja kunnan kehitys</i>	7
	Väestökehitys	8
	Elinkeinot ja työllisyys	9
	Yhdyskuntarakentaminen ja asuminen	10
	Ympäristöasiat	11
	Yhteenveto	12
5.	<i>Vuoden 2024 arviointikertomuksen aiheuttamat toimenpiteet</i>	13
	Hailuodon kunnan tulo- ja menorakenne vuodelta 2025	14
	Hailuodon kunnan tilinpäätöksen tunnuslukuja vuosilta 2021–2025	15
	Tarkastuslautakunnan arvio talouden tasapainosta	15
6.	<i>Konsernitilinpäätös</i>	16
7.	<i>Henkilöstö</i>	18
	Strategisten tavoitteiden toteutumisen yhteenveto	20
8.	<i>Sitovien tavoitteiden toteutuminen</i>	21
	Kunnanvaltuuston kuntastrategian painopisteistä johdetut tavoitteet ja toimenpiteet	21
	Talousarvion sitovuus ja tavoitteet	22
	Kunnanhallituksen tavoitteiden toteutuminen	23
	Tukipalveluiden tavoitteiden toteutuminen	24
	Sivistyspalvelut, Oppiva saari -palvelualueen tavoitteiden toteutuminen	26
	Tekniset palvelut, Elinvoimainen saari -palvelualueen tavoitteiden toteutuminen	28
	Investoinnit	30
9.	<i>Tarkastuslautakunnan arvio keskeisistä riskeistä</i>	32
	Väestöriski	32
	Investointiriski	33
	Valtionosuusriskit	34
	Kiinteän yhteyden vaikutusten epävarmuus	34
	Konserniriskit	34
	Tietoturva- ja digitalisaatioriskit	35
	Tarkastuslautakunnan kokonaisarvio riskeistä	35
10.	<i>Tarkastuslautakunnan kokonaisarvio</i>	35
11.	<i>Lopuksi</i>	37

1. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2025 oli Hailuodon kunnalle merkittävien muutosten, valmistelujen ja tulevaisuuteen suuntautuvan kehittämisen vuosi. Kunnan toimintaympäristö muuttuu lähivuosina enemmän kuin vuosikymmeniin, ja erityisesti kiinteän maantiesuhteiden valmistuminen tulee vaikuttamaan Hailuodon kehitykseen monella tavalla.

Tarkastuslautakunnan näkökulmasta vuoden 2025 toimintaa leimasi aktiivinen varautuminen tuleviin muutoksiin. Kunta jatkoi määrätietoisesti maankäytön kehittämistä, asemakaavoitusta sekä elinvoiman vahvistamiseen liittyviä toimenpiteitä. Keskustan asemakaavan eteneminen, Marjaniemen alueen kehittäminen sekä muut maankäyttöhankkeet osoittavat, että kunta pyrkii rakentamaan edellytyksiä tulevaisuuden kasvulle ja uusille investoinneille.

Taloudellisesti vuosi 2025 toteutui kokonaisuutena kohtuullisen vakaasti. Tilikausi muodostui ylijäämäiseksi, mikä osoittaa, että kunnan talouden hallinta onnistui haastavasta yleisestä taloustilanteesta huolimatta. Samalla tarkastuslautakunta kuitenkin toteaa, että tulevien vuosien talousnäkyymiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Väestökehityksen jatkuminen negatiivisena, väestön ikääntyminen, investointipaineiden kasvu sekä yleinen kuntatalouden kiristyminen edellyttävät kunnassa pitkäjänteistä ja ennakoivaa talouden suunnittelua.

Tarkastuslautakunta pitää erityisen tärkeänä sitä, että kunta arvioi tulevina vuosina investointien pitkän aikavälin vaikutuksia aiempaa systemaattisemmin. Kiinteän yhteyden valmistuminen voi parhaimmillaan vahvistaa Hailuodon vetovoimaa, lisätä yritystoimintaa ja mahdollistaa väestön kasvua. Samalla muutokseen liittyy myös riskejä, joiden hallinta edellyttää huolellista suunnittelua, realistista investointipolitiikkaa sekä ympäristövaikutusten jatkuva arviointia.

Sivistyspalvelujen osalta tarkastuslautakunta arvioi palvelujen toteutuneen pääosin hyvin. Hailuodon vahvuksina näkyvät edelleen turvallinen toimintaympäristö, yhteisöllisyys ja lähipalvelujen saavutettavuus. Myös hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden merkitys korostuu pienessä saaristokunnassa. Samalla henkilöstön saatavuuteen, väestörakenteen muutokseen sekä palvelutarpeiden kehitykseen liittyvät haasteet kasvavat tulevina vuosina.

Teknisten palvelujen toiminnassa korostui tulevaisuuteen varautuminen. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunta jatkaa pitkäjänteistä kiinteistöjen, kunnallistekniikan sekä infrastruktuurin suunnittelua. Investointien priorisointi ja kunnan taloudellisen kantokyvyn arviointi korostuvat erityisesti tilanteessa, jossa investointitarpeet voivat nopeasti kasvaa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota tavoitteiden ja mittareiden arvioitavuuteen. Tavoitteiden tulee olla mahdollisimman konkreettisia, mitattavia ja vertailukelpoisia, jotta niiden toteutumista voidaan arvioida luotettavasti. Arviointikertomuksen keskeisenä tehtävänä on tukea valtuustoa kunnan toiminnan kehittämisessä ja päätöksenteossa.

Vuosi 2025 osoitti, että Hailuoto on siirtymässä uuteen kehitysvaiheeseen. Muutokset tarjoavat kunnalle merkittäviä mahdollisuuksia, mutta samalla ne edellyttävät harkittua päätöksentekoa, realistista taloushallintaa sekä saariston erityispiirteiden huomioimista kaikessa kehittämisessä.

Haluan kiittää tarkastuslautakunnan jäseniä, viranhaltijoita, luottamushenkilöitä sekä koko kuntaorganisaatiota hyvästä yhteistyöstä arviointityön aikana.

Hailuodossa 10.6.2026

Susanna Kujala

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. Tarkastuslautakunnan toiminta

Valtuusto on asettanut tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Kuntalain (kuntaL84 §) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle kahden kuukauden kuluessa valinnasta.

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään uuden kuntalain 121 §:ssä seuraavasti:

- 1) Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) Arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) Valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) Valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kuntalain lisäksi tarkastuslautakunnan toimintaa säätelee kunnanvaltuuston hyväksymä hallintosääntö. Hailuodon kunnan konserniohjeissa määritellään mm. tarkastuslautakunnan asema konsernin arvioinnissa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista tytäryhteisössä. Uusi kuntalaki edellyttää, että kunnilla on oltava selkeä strategia ja sen toteutumista seuraavat mittarit. Tärkeää on tunnistaa myös toiminnassa riskit ja osata varautua niihin. Arvioimme myös, että onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä onko kunnan toiminta taloudellisesti kestävä.

Arviointimme perustuu

- tilinpäätökseen 2025
- toimintakertomukseen
- talousarvioon ja toteumaraportteihin
- viranhaltijoiden selvityksiin
- tilintarkastajien havaintoihin

Arviointiasteikko

Arvio	Merkitys
Toteutunut hyvin	Tavoite toteutunut olennaisilta osin
Toteutunut osittain	Tavoite toteutunut vain osittain
Ei toteutunut	Tavoite ei toteutunut
Ei arvioitavissa	Mittarit eivät mahdollista arviointia

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunta 12.6.2025 alkaen:

pj. Susanna Kujala
 Vpj. Marita Vuotikka
 Petri Blomqvist 17.12.2025 alkaen
 (Jäsen: Leo Sauvola 16.12.2025 saakka)

varaj. Maarit Parrila
 varaj. Essi Sillanpää
 varaj. Pertti Tero

Tarkastuslautakunta, tilintarkastus ja tarkastustoimi

Hailuodon kunta on kilpailuttanut kunnan hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut sekä tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät vuonna 2023. Tarkastuslautakunta esitti valtuustolle, että se valitsee Hailuodon kunnan ja tytäryhtiön tilintarkastusyhteisöksi tilikausille 2023–2026 tarjousvertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneen KPMG Oy Ab:n. Tarkastuslautakunta esitti myös, että tilintarkastajan toimikauden pituus on neljä vuotta ja 2 optiovuoden (vuodet 2027 ja 2028) käytöstä päätetään erikseen, käsittelyssä syksyllä 2026. Kunnanvaltuusto hyväksyi 18.4.2023 § 10 tarkastuslautakunnan esityksen.

Hailuodon kunnan tilikauden 2025 vastuullisena tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab:ltä JHT, KHT, KRT Heidi Hyry. Avustavina tarkastajina ovat toimineet Senja Kemppainen ja Valtteri Kujala. Tilintarkastuskertomuksen ja tilintarkastusmerkinnän allekirjoittaja on JHT, KHT Heidi Hyry. Tarkastuslautakunta on hyväksynyt tilintarkastajan tilintarkastussuunnitelman ja työohjelman. Osavuosi-katsauksien lisäksi tilintarkastaja on raportoinut lautakunnalle tilintarkastuksen etenemisestä ja keskeisistä havainnoista sekä suullisesti että kirjallisesti. Tilintarkastusyhteisö on suorittanut myös Hailuodon Vesihuolto Oy:n tilintarkastuksen.

Tarkastuslautakunta kokoontui tilikauden 2025 arviointia varten 6 kertaa (2024 vuonna 5 kertaa). Vuoden 2025 toiminnan arviointia varten tarkastuslautakunta on seurannut systemaattisesti valtuuston, lautakuntien ja kunnanhallituksen toimintaa saamiensa tietojen puitteissa. Tarkastuslautakunta on tutustunut toimielinten pöytäkirjoihin ja muihin asiakirjoihin sekä haastatellut kokouksissaan kunnanjohtajaa, perusturvajohtajaa, sivistysjohtajaa sekä Hailuodon Vesihuolto Oy:n toimitusjohtajaa. Kunnanhallitus on hyväksynyt 13.4.2026 § 236 Hailuodon kunnan tilinpäätöksen ja allekirjoittanut sen sekä lähettänyt tilinpäätöksen tilintarkastajalle ja tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunnan arviointityö on viimeistelty tilinpäätöksen 2025 perusteella.

3. Uudet ja uusittavat ohjelmat

Kuntastrategia päivitettiin ja uudistettiin valtuustossa painopisteittäin vuodelle 2025 seuraavasti:

1. Asukasmäärän ja elinkeinotoiminnan kasvua edistävä maapolitiikka ja
2. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, jotka hyväksyttiin valtuustossa 12.11.2024 § 51.

Vuonna 2025 kunnan strategisessa kehittämisessä painottuivat

- keskustan asemakaavan valmistelu
- Marjaniemen Nokan asemakaavan toteutuksen valmistelu
- Rantasumpun asemakaavan muutos
- maapoliittisen toteuttamisohjelman valmistelu
- elinvoiman ja matkailun kehittäminen
- kuntaviestinnän kehittäminen.

Palveluorganisaatiouudistus 1.6.2025 lähtien:

Hallintosääntöpäivitys: Kunnanvaltuusto hyväksyi 27.5.2025 § 12 kunnanhallituksen 20.5.2025 § 70 esityksen Hailuodon kunnan hallintosäännöksi 1.6.2025.

Maapoliittinen toteutusohjelma: Meneillään olevan rakentamisen ja maankäytön lainsäädännön kokonaisuudistuksen edellyttämät valmistelevat toimet käynnistettiin hallintopalveluissa kesällä 2025. Kunnanhallitus asetti Hailuodon kunnan maapoliittisen ohjelman 2023 päivittämisen ohjausryhmän 24.2.2025 § 41.

Vuonna 2025 valmisteltiin myös uuden kiinteistöyhtiön, Hailuodon Vuokrakiinteistöt Oy:n, toiminnan käynnistämistä.

Kunta osallistui lisäksi Oulun seudun yhteiseen virkistys- ja vapaa-ajan alueiden kehittämissuunnitelmaan (VIVA), joka valmistui vuonna 2025.

Hailuodon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2025–2029 valmisteltiin laajassa alueellisessa ja paikallisessa yhteistyössä. Työn ensimmäisessä vaiheessa valmisteltiin Hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 (Kh 22.4.2025). Laaja hyvinvointikertomus ja esitys hyvinvoinnin edistämisen painopisteistä 2026–2029 hyväksyttiin kunnanvaltuuston päätöksellä 11.11.2025 § 57.

Uuden sukupolven organisaatiot (USO8) kuntaverkostohanke:

Kuntaliiton / FCG:n kuntaverkostohankkeen teematilaisuudet strateginen ja kestävä kunta, uudistuva elinvoima ja hyvinvointi kunta sekä toimivan kuntajohtamisen ja päätöksenteon koulutukset kytkettiin vahvistamaan Hailuodon kunnan strategista kehittämistä. Hankkeen käynnistystilaisuus oli 30.1.2025. Uuden valtuuston lähikoulutus ja kunnan lähiteemaseminaari I järjestettiin 19.8.2025. Hanke jatkuu 11/2026 saakka.

Hailuodon Portti. Hailuodon vierailukeskuksen ja Huikun satama-alueen kehittämisen selvityshanke (EAKR). Hankkeen kustannusarvio on 100 000 €, josta julkisen tuen osuus 80 %. Hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen 30.9.2025.

Hailuodon asuttavuusanalyysi -hanke (Leader): Joulukuussa 2025 valmisteltiin ja saatiin myönteinen rahoituspäätös Peräpohjolan Leaderistä Elinvoimainen, uudistuva ja kestävä Hailuoto, Hailuodon asuttavuusanalyysi -hankkeelle. Hankkeen kustannusarvio on 64 326 €, josta julkisen tuen osuus 80 %.

Rakennusjärjestyksen uudistaminen: Uudistamisen tavoitteena on rakennusjärjestyksen ajantasaistaminen 1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain mukaiseksi. Rakennusjärjestyksen uudistamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 29.10.–29.11.2025.

Rakentamisen sähköinen lupa-asiointi: Rakentamislain mukaan 1.1.2026 alkaen rakentamisen lupia tulee hakea tietomallin avulla tai muutoin koneluettavassa muodossa. Sähköiseen lupa-asiointiin siirtymistä valmisteltiin rakennusvalvonnassa vuoden 2025 lopulla ohjelmistotoimittajien kanssa. Vuoden 2026 alusta lupa-asiointi on keskitetty Lupapiste-palveluun.

Mt 816 levantaminen välillä Kirkonkylä-Marjaniemi ja Mt 816 jalankulku- ja polkupyörätie Marjaniemen satamassa: Mt 816 jalankulku- ja polkupyörätien tie- ja rakentamissuunnittelu käynnistyi vuonna 2025.

Hailuodon kunnan työterveyshuolto toteutettiin Pihlajalinna Oy:n toimesta 1.1.2025–31.5.2025, jolloin työterveyspalveluihin ovat kuuluneet lakisääteiset työterveyspalvelut eli ennaltaehkäisevät palvelut. 1.6.2025 alkaen työterveyshuolto toteutettiin Terveystalon toimesta, jolloin työterveyspalveluihin ovat kuuluneet sekä lakisääteiset työterveyspalvelut eli ennaltaehkäisevät palvelut, että sairaanhoidon ja muut terveyshuollon palvelut.

Aikaisempia vuosia koskevia merkittäviä uudistuksia:

- Uusi luottamushenkilöorganisaatio aloitti 1.1.2024 alkaen.
- Kuntastrategia päivitettiin ja kunnan uudet strategiset valinnat eli asukasmäärän ja elinkeinotoiminnan kasvua edistävä maapoliitiikka sekä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä niiden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit hyväksyttiin valtuustossa 12.11.2024 § 51.

- Keskustan asemakaava eteni luonnosvaiheeseen joulukuussa 2024. Rantasumpun asemakaavamuutos eteni vuoden 2024 aikana luonnosvaiheeseen.
- FCG:n kanssa toteutettiin kehittämishanke ajalla 5–9/2024. Hankkeen teemat olivat organisaation kehittäminen, talouden kantokyky sekä väestökehitysskenaariot.
- Hankeohje on sisällytetty talousarvion laadintaohjeeseen.
- Hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu vuoden 2024 aikana.
- Kunnan kiinteistöjen yhtiöittämisen selvittäminen on aloitettu vuoden 2024 aikana (09.04.2024 § 98, kunnanhallitus 24.09.2024 § 203).

4. Toimintaympäristö ja kunnan kehitys

Tavoite	Arvio
Kiinteään yhteyteen varautuminen	Toteutunut hyvin
Kaavoituksen eteneminen	Toteutunut hyvin
Elinvoiman kehittäminen	Toteutunut osittain
Väestökehityksen vahvistaminen	Ei toteutunut
Viestinnän kehittäminen	Toteutunut osittain
Strateginen varautuminen muutoksiin	Toteutunut hyvin

Vuosi 2025 oli Hailuodolle merkittävä muutosten ja valmistelujen vuosi. Kunnan toimintaympäristöön vaikuttivat

- kiinteään maantieyhteyden rakentaminen
- väestökehityksen heikkeneminen
- yleinen kuntatalouden kiristymisen jatkuminen
- elinvoiman vahvistamiseen tähtäävät kehittämishankkeet

Kiinteään yhteyden rakentaminen eteni suunnitellusti ja valmistuminen on vuonna 2026.

Tarkastuslautakunta pitää kiinteää yhteyttä kunnan tulevaisuuden kannalta historiallisesti merkittävänä hankkeena.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunta onnistui osittain strategisessa valmistautumisessa tuleviin muutoksiin. Erityisesti maankäytön kehittämisen jatkaminen aktiivisesti eteni suunnitellusti.

Väestökehityksen osalta tavoitteet eivät kuitenkaan toteutuneet.

LT45 Tukipalvelut	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutos	TA 2025 + muutos	Toteuma 2025	Poikkeama talousarvioon	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 347	8 500	0	8 500	14 420	-5 920	169,64
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-363 321	-406 312	0	-406 312	-424 727	18 415	104,53
TOIMINTAKATE	-354 974	-397 812	0	-397 812	-410 307	12 495	103,14
Suunn.mukaiset poistot	-3 632	0	0	0	-3 632	3 632	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-358 606	-397 812	0	-397 812	-413 939	16 127	104,05

Tarkastuslautakunta arvioi myös, että hallinnon tukipalvelut tukivat kunnan strategista johtamista ja kehittämistä vuonna 2025 aktiivisesti, mutta toiminnan laajeneminen ja kasvavat valmisteluvelvoitteet näkyivät kustannusten kasvuna.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että

- hallinnon kustannuskehitystä seurataan aktiivisesti
- resurssien riittävyys suhteutetaan kasvaviin tehtäviin
- strategisten hankkeiden hallinnolliset vaikutukset arvioidaan nykyistä tarkemmin
- hallinnon toiminnan asiakaslähtöisyyttä ja tehokkuutta kehitetään pitkäjänteisesti

VIESTINTÄ JA HALLINNON KEHITTÄMINEN

Tarkastuslautakunnan huomioit:

- Viestinnän merkitys korostui muutostilanteessa
- Kuntalaisten tiedonsaantiin kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota
- Sähköisten palvelujen kehittämisessä on vielä kehittämistarpeita

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Sähköistä asiointia tulee kehittää edelleen
- Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia tulee lisätä
- Kuntalaispalautteen keräämistä ja hyödyntämistä tulee tehdä säännöllisin väliajoin
- Päätöksenteon avoimuutta ja saavutettavuutta tulee vahvistaa

Väestökehitys

Tavoite	Arvio
Väestömäärän kasvun edellytysten vahvistaminen	Toteutunut osittain
Muuttovoiton edistäminen	Ei toteutunut
Asuntotuotannon edellytysten kehittäminen	Toteutunut osittain

Vuoden 2025 viimeisin väkiluku oli 911 asukasta. Väestö väheni 16 henkilöllä edellisvuodesta (-1,73 %). Luonnollinen väestömuutos oli negatiivinen (-14): syntyneitä 2 ja kuolleita 16.

Syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen netto-muutto	Netto maa-hanmuutto	Kokonais-netto-muutto	Viimeisin väkiluku	Väestön-muutos ed. vuodesta (lkm)	Väestön-muutos ed. vuodesta (%)
2	16	-14	-3	1	-2	911	-16	-1,73%

Ennakoitu väestömuutos Pohjois-Pohjanmaan kunnissa / Hailuodon kunnassa vuosina 2024–2040 nk. perusuran skenaariossa -0,1–0,5 %, -21 asukasta (Kuntaliitto). Tarkastuslautakunta toteaa, että väestökehitys on edelleen kunnan merkittävimpiä pitkän aikavälin haasteita. Strategisena tavoitteena oli luoda edellytyksiä väestömäärän kasvulle ja uusille asukkaille. Väestökehitys oli kuitenkin edelleen negatiivinen. Asuntotuotanto pysyi vähäisenä, mutta kaavoituksella pyrittiin luomaan edellytyksiä tulevalle kasvulle. Kaavoituksella ja maapolitiikalla luotiin edellytyksiä tulevalle kasvulle, mutta vaikutukset eivät vielä näkyneet väestökehityksessä. Ennakoitu väestömuutos Pohjois-Pohjanmaan kunnissa / Hailuodon kunnassa vuosina 2024–2040 nk. perusuran skenaariossa -0,1–0,5 %, -21 asukasta (Kuntaliitto).

Eri tutkimuslaitosten positiiviset ennusteet tulevasta vahvistavat kuitenkin uskoa parempaan. MDI:n väestöennuste 2050 kuvaa Hailuodon tulevaisuusvaihtoehtoja; kunnan asukasluku voi mallinnuksesta riippuen joko kasvaa lähes kolmanneksella 1163 asukkaaseen tai pienentyä 25 prosentilla 689 asukkaaseen vuoteen 2050 mennessä. Näin ollen asukasmäärän ja elinkeinotoiminnan kasvu sekä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat tärkeitä myös vuoden 2026 tavoitteiden ja käytännön toimien ydintä.

Tarkastuslautakunnan huomioit:

- Luonnollinen väestömuutos heikentää pitkän aikavälin palvelurakenteen kestävyyttä
- Väestökehitys vaikuttaa merkittävästi kunnan talouteen ja palvelutarpeisiin
- Pienenevät ikäluokat vaikuttavat tulevaisuudessa sivistyspalvelujen järjestämiseen
- Ikääntyvän väestön palvelutarpeet kasvavat tulevina vuosina
- Kiinteän yhteyden valmistumiseen liittyy odotuksia väestönkasvusta, mutta vaikutusten toteutuminen on vielä epävarmaa

- Kunta on pyrkinyt ennakoimaan tulevaa kehitystä kaavoituksen ja maankäytön avulla
- Väestökehityksen vaikutuksia investointeihin ja palveluverkkoon ei vielä kaikilta osin arvioida systemaattisesti
- Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana sitä, että väestökehitys on ollut negatiivinen usean vuoden ajan, eikä kehityssuuntaa ole vielä saatu kääntymään

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kunnalle tulee laatia pitkän aikavälin väestö- ja palveluverkkoselvitys
- Väestökehityksen vaikutukset investointeihin ja taloussuunnitteluun tulee arvioida nykyistä systemaattisemmin
- Muuttovoiton edistämiseksi tulee laatia konkreettinen asukasmarkkinoinnin ohjelma
- Asumisen kehittämistä ja tonttitarjontaa tulee jatkaa pitkäjänteisesti
- Lapsiperheiden palvelujen vetovoimatekijöitä tulee vahvistaa
- Ikääntyvän väestön asumis- ja palveluratkaisuja tulee kehittää ennakoivasti
- Kiinteän yhteyden vaikutuksia väestökehitykseen tulee seurata vuosittain
- Strategisessa suunnittelussa tulee huomioida myös vaihtoehtoinen kehitysskenaario, jossa väestökehitys ei parane odotetusti

Elinkeinot ja työllisyys

Tavoite	Arvio
Yritystoiminnan kehittäminen	Toteutunut osittain
Matkailun kehittäminen	Toteutunut osittain
Työllisyyden vahvistaminen	Toteutunut osittain
Elinkeinoyhteistyön vahvistaminen	Toteutunut osittain

Elinkeinopolitiikan tavoitteellinen kehittäminen on kunnan strateginen painopistealue kuntastrategiassa (Kv 12.11.2024 § 45). "Asukasmäärän ja elinkeinotoiminnan kasvua edistävä maapolitiikka" tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit on kuvattu valtuuston talousarvion tavoitteissa sekä palvelualueiden kuntastrategiaa toteuttavissa toimintasuunnitelmissa (Kv 17.12.2024 § 63) seuraavasti: Keskusta AK asemakaava, Marjaniemen ja Rantasumpun asemakaavat, maapoliittisen toteuttamisohjelman (MAPO) päivityksen valmistelutoimet, Oulun seudun matkailun kehittämiseen osallistuminen sekä kuntaviestinnän laadullinen kehittäminen ja tehostaminen.

Vuonna 2025 Hailuotoon perustettiin yhdeksän uutta yritystä ja neljä yritystä lopetti toimintansa. Nettolisäys oli viisi yritystä. Työttömyysaste oli vuoden lopussa 13,0 %.

Tarkastuslautakunta arvioi, että

- yritystoiminnan kehityksessä on nähtävissä positiivisia merkkejä
- elinkeinopolitiikan pitkäjänteinen vaikutus näkyy viiveellä
- matkailun ja rakentamisen kehityksellä voi olla merkittävä vaikutus tulevina vuosina.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 31.12.2025

Hailuoto

Työvoima	361
Työttömät työnhakijat %	13,0 %
Miehet	30
Naiset	17
Yhteensä	47
Alle 20-	0
Alle 25-	---
Yli 50-	28
Pitkäaikaistyöttömät	21
Vammaiset ja pitkäaikaissairaat	8
Avoimet työpaikat	8

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaan alueella 13,6 % ja koko maassa 13,0 %. Työttömyysaste vaihteli maakunnan sisällä Limingan 7,7 %:n ja Pudasjärven 19,0 %:n välillä. Oulun työttömyysaste oli 15,1 %. Hailuodon työttömyysaste oli 13,0 % (47 työnhakijaa, lomautettuja 5). Pohjois-Pohjanmaan alueella ilmoitettiin joulukuussa avoimeksi 1 910 uutta työpaikkaa. Uusien avoimien työpaikkojen määrä oli 60 paikkaa enemmän kuin vuosi sitten joulukuussa. Avoimia työpaikkoja oli Hailuodossa joulukuussa kahdeksan (8).

TE-palvelujen järjestäminen siirtyi kunnalle 1.1.2025. Hailuoto kuuluu Oulun seudun työllisyysalueeseen ja työllisyysalueen johtamisesta on sovittu kuntien hyväksymässä yhteistoimintasopimuksessa 11.9.2023. Yhteistoimintasopimus on kuntalain (410/2015) 52 §:n mukainen julkisoikeudellinen sopimus yhteisestä toimielimestä. Vastuukunta Oulu tuottaa sopimukseen perustuen yhteistoimintasopimuksessa mainitut lakisääteiset työllisyyspalvelut Hailuodon kunnalle (Hailuodon kunnanhallitus 19.11.2024 § 253).

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Yritystoiminnan kehitys oli kunnan kokoon nähden myönteistä:
- Elinkeinopolitiikassa painottui aktiivinen kehittämisote
- Työllisyystilanne heikkeni yleisen taloustilanteen vaikutuksesta
- Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu aiheuttaa kunnalle taloudellisia riskejä

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Yritysvaiikutusten arviointi tulee ottaa osaksi päätöksentekoa
- Matkailun ympärivuotisuutta sekä aktiivista yhteistyötä elinkeinotoimijoiden kanssa tulee vahvistaa
- Yhteistyötä Oulun seudun työllisyysalueen kanssa tulee tiivistää
- Pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisyyn tulee panostaa ennakoivasti

Yhdyskuntarakentaminen ja asuminen

Tavoite	Arvio
Keskustan asemakaavan eteneminen	Toteutunut hyvin
Rantasumpun asemakaavan toteutuminen	Toteutunut hyvin
Asumismahdollisuuksien lisääminen	Toteutunut osittain
Kiinteän yhteyden vaikutuksiin varautuminen	Toteutunut osittain

Hailuodon strateginen yleiskaava 2030 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13.11.2019 § 40. Maankäytön jatkosuunnittelu ja toteuttaminen käynnistettiin hyväksytyyn Hailuoto 2023–2025 kuntastrategiaan (Kv 21.12.2022 § 76) perustuen. Rantasumpun asemakaavan laajennus ja muutos hyväksyttiin valtuustossa 29.4.2025 § 5. Hailuodon keskustaa koskeva asemakaavaehdotus, Keskustan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen valmistelu eteni; kaavaehdotus pidettiin nähtävillä 9.10.–10.11.2025. Kaavavalmistelu on toimenpiteessä kaavan päätöskäsittelyä varten. Hailuodossa asuminen painottuu omistusasumiseen pientaloissa. Tilastokeskuksen vuoden 2025 (tiedot vuosilta 2024 ja 2025) julkaisemien kuntien avainlukujen mukaan Hailuodon väkiluku oli 912 ja taajama-aste 54,4 %. Asuntokuntien lukumäärä oli 487 kpl, joista rivi- ja pientaloissa asui 97,3 %. Vuokra-asunnoissa asuntokunnista asui 13,6 %.

Asuntotuotanto								
Valmistuneet uudet asunnot /vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hailuoto	3	3	3	9	2	1	2	2

Tarkastuslautakunta arvioi, että kaavoitushankkeet etenivät tavoitteiden mukaisesti, mutta niiden pitkän aikavälin taloudelliset vaikutukset ja toteutumisriskit edellyttävät edelleen huolellista seurantaa.

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Kaavoitusasioiden eteenpäin vieminen oli yksi vuoden tärkeimmistä elinvoimahankkeista
- Maankäytön kehittämisessä varauduttiin kiinteän yhteyden valmistumiseen
- Kaavoitushankkeiden taloudellisia vaikutuksia ei vielä täysin voida arvioida
- Strategiset tavoitteet eivät vielä näkyneet väestökehityksen paranemisena
- Väestön ikääntyminen jatkuu
- Asumisen kehittämiseen liittyvät toimet ovat pitkän aikavälin hankkeita

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Investointien ja tonttituotannon kustannusvaikutukset tulee arvioida pitkällä aikavälillä
- Kaavoituksen toteutumista tulee seurata suhteessa väestökehitykseen
- Asuntotuotannon toteutumista tulee seurata vuosittain
- Kunnan tulee laatia konkreettinen asukasmarkkinointiohjelma
- Asumisen ja tonttituotannon kehittämistä tulee jatkaa
- Kiinteän yhteyden vaikutuksia muuttoliikkeeseen tulee seurata aktiivisesti

Ympäristöasiat

Tavoite	Arvio
Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen	Toteutunut hyvin
Kestävän kehityksen edistäminen	Toteutunut osittain
Saaristoluonnon huomioiminen maankäytössä	Toteutunut hyvin

Hailuodon kunnan ympäristönsuojelu-, ympäristöterveydenhuolto- ja eläinlääkintäviranomaisena toimii Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta. Johtokuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä, joista kuusi on Oulusta ja kolme muista yhteistoimintasopimuksen kunnista. Nykyisellä valtuustokaudella 2025–2028 Hailuodon kunnalla on johtokunnassa varsinainen jäsen, joka toimii myös johtokunnan varapuheenjohtajana. Oulun seudun yhteinen virkistys- ja vapaa-ajan alueiden kehittämissuunnitelma VIVA valmistui syyskuussa 2025 osana Oulun seudun ja valtion välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusta. Suunnitelma edistää MAL-sopimuksen tavoitteita erityisesti kestävän liikkumisen, saavutettavuuden, seudullisen yhteistyön ja lähiluonnon kehittämisen osalta. VIVA kokoaa seudun yhteisen vision ja konkreettiset toimenpiteet, joilla vahvistetaan alueen virkistys- ja vapaa-ajan palveluja seuraavan kymmenen vuoden aikana. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä Oulun seudun kuntien, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa. Suunnitelma on tarkoitettu seudun kuntien viranomaisille, päättäjille, palveluntarjoajille sekä asukkaille ja vierailijoille.

Hailuoto on ulottanut kuntastrategiassa linjattujen vastuullisuustavoitteiden ja toimenpiteiden jalkauttamisen kaikille kunnan palvelualueille, joiden tehtäväkenttää ne sivuavat. Yksi Hailuodon kuntastrategian 2020–2025 tavoitteista on resurssiviisas kunta. Hailuoto huomioi ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen toimintakulttuurissaan. Arvokkaat maisema-alueet maisemiarvoineen huomioidaan Hailuodon kunnan maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa. -> Ympäristöarvot näkyivät suunnittelussa, mutta kiinteän yhteyden tulevat vaikutukset lisäävät seurantarvetta.

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Ympäristöarvot huomioitiin kunnan kehittämisessä
- Kiinteä yhteys lisää tulevaisuudessa ympäristöpaineita
- Kansallismaiseman erityispiirteet ovat kunnan merkittävä vahvuus

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kestävän matkailun periaatteita tulee kehittää
- Saaristokulttuurin ja luonnonympäristön säilymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että Hailuodon kunnan toiminta ja talous toteutuivat vuonna 2025 pääosin valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tilikausi muodostui ylijäämäiseksi haastavasta yleisestä taloustilanteesta huolimatta. Strategisena tavoitteena oli säilyttää kunnan taloudellinen vakaus muuttuvassa toimintaympäristössä. Kunnan kokonaistulot olivat 5 005 649 euroa ja kokonaismenot 5 050 434 euroa. Tilikausi muodostui ylijäämäiseksi: tilikauden tulos oli 36 772 euroa ja tilikauden ylijäämä 125 099 euroa.

Vuoden 2025 aikana kunnan toiminnassa korostuivat

- kiinteän maantieverkoston valmistumiseen liittyvä ennakointi
- maankäytön ja kaavoituksen kehittäminen
- elinvoiman vahvistaminen
- strateginen varautuminen tuleviin muutoksiin

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että

- keskustan asemakaavan valmistelu eteni
- Marjaniemen ja Rantasumpun alueiden kehittäminen jatkui
- yritystoiminnan nettokehitys oli positiivinen
- kunta säilytti taloudellisen vakauden

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- talouden hallinta onnistui kokonaisuutena haastavassa tilanteessa kohtuullisesti
- toimintakulujen kasvu pysyi hallinnassa
- verotulojen toteuma jäi alle talousarvion
- kunnan talous säilyi kuitenkin vakaana

Samanaikaisesti tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota useisiin pitkän aikavälin haasteisiin, kuten

- väestökehityksen negatiivinen suunta
- väestön ikääntyminen
- kasvavat palvelutarpeet
- investointipaineiden lisääntyminen
- kuntatalouden yleisen kiristymisen jatkuminen

Tarkastuslautakunta arvioi kuitenkin myönteisenä

- elinkeinotoiminnan aktiivisuutta
- uusien yritysten perustamista.
- kunnan aktiivista kehittämisotetta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Pitkän aikavälin taloussuunnittelua tulee vahvistaa
- Investointien käyttötalousvaikutuksia tulee arvioida nykyistä tarkemmin
- Talouden riskienhallintaa tulee kehittää

5. Vuoden 2024 arviointikertomuksen aiheuttamat toimenpiteet

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kullakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Hailuodon kunnanhallituksen kokouksessa 4.11.2025 on käsitelty 2024 vuoden arviointikertomus, ja se on esitetty valtuustolle 11.11.2025. Kunnanhallitus antaa vuosittain valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Tarkastuslautakunta pitää saatuja arviointikertomuksen vastineita riittävinä ja odottaa, että vastineessa suunniteltuihin/ luvattuihin toimenpiteisiin ryhdytään vuonna 2026.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Tavoitteiden mittaamista tulee edelleen kehittää
- Pitkän aikavälin taloussuunnittelua tulee vahvistaa
- Väestökehityksen vaikutukset palveluverkkoon tulee huomioida ennakoivasti
- Riskienhallinnan systemaattisuutta tulee vahvistaa

Kunta on käynnistänyt useita elinvoimaa vahvistavia toimenpiteitä liittyen maankäyttöön, matkailuun ja yritystoiminnan kehittämiseen.

Hailuodon kunnan tulo- ja menorakenne vuodelta 2025

Toimintakate yhteensä -3 108 350 euroa toteutui 98 736 euroa pienempänä kuin talousarvio. Toimintatuotot yhteensä 1 380 361 euroa olivat 105 855 euroa pienemmät ja toimintakulut yhteensä 4 488 711 euroa olivat 204 591 euroa pienemmät kuin lopullisessa talousarviossa. Verotulot ja valtionosuudet jäivät pienemmiksi kuin talousarvio.

Vuosikate 470 073 euroa (tulojen ja menojen erotus) riitti kattamaan suunnitelman mukaiset poistot yhteensä 441 269 euroa, jonka jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 36 772 euroa.

Tilinpäätössiirtojen jälkeen kunnan tilikauden ylijäämäksi muodostui 125 099 euroa (v. 2024 alijäämää yhteensä 168 629 euroa).

Vuoden 2025 aikana Hailuodon kiinteän maantieteyhteyden rakentaminen eteni suunnitelmien ja aikataulun mukaisesti. Kiinteä yhteys tulee korvaamaan nykyisen lauttayhteyden kesästä 2026 lähtien. Kiinteä yhteys vaikuttaa valtionosuuksiin jatkossa. Kiinteä yhteys saattaa tuoda jatkossa myös mahdollisuuden tulojen kasvattamiseen.

TULOSLASKELMA, Ulkoinen	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	TA 2025 + muutokset	Toteuma 2025	Poikkeama talousarvioon	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	529 824	556 300	0	556 300	439 742	116 558	79,05
Maksutuotot	45 548	64 860	0	64 860	55 015	9 845	84,82
Tuet ja avustukset	156 066	83 850	0	83 850	98 579	-14 729	117,57
Vuokratuotot	784 251	781 006	0	781 006	781 116	-110	100,01
Muut toimintatuotot	16 820	200	0	200	5 908	-5 708	2 954,23
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 532 509	1 486 216	0	1 486 216	1 380 361	105 855	92,88
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-1 983 091	-1 965 181	0	-1 965 181	-1 936 230	-28 951	98,53
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-393 863	-396 148	0	-396 148	-377 025	-19 123	95,17
Muut henkilösivukulut	-37 554	-50 328	0	-50 328	-48 824	-1 504	97,01
Palvelujen ostot	-1 023 835	-1 169 510	-54 500	-1 224 010	-1 149 256	-74 754	93,89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-871 180	-873 206	0	-873 206	-754 266	-118 940	86,38
Avustukset	-152 006	-120 500	0	-120 500	-155 460	34 960	129,01
Vuokrat	-47 245	-58 428	0	-58 428	-57 076	-1 352	97,69
Muut toimintakulut	-32 825	-5 501	0	-5 501	-10 573	5 072	192,20
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 541 599	-4 638 802	-54 500	-4 693 302	-4 488 711	-204 591	95,64
TOIMINTAKATE	-3 009 090	-3 152 586	-54 500	-3 207 086	-3 108 350	-98 736	96,92
Verotulot	2 003 215	2 375 000	0	2 375 000	2 194 614	180 386	92,40
Valtionosuudet	1 213 980	1 401 514	0	1 401 514	1 395 029	6 485	99,54
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	10 426	4 000	0	4 000	5 107	-1 107	127,67
Muut rahoitustuotot	2 955	3 600	0	3 600	2 736	864	75,99
Korkokulut	-14 856	-16 500	0	-16 500	-9 076	-7 424	55,01
Muut rahoituskulut	-3 878	-5 000	0	-5 000	-9 986	4 986	199,72
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.	-5 353	-13 900	0	-13 900	-11 220	-2 680	80,72
VUOSIKATE	202 752	610 028	-54 500	555 528	470 073	85 455	84,62
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset poistot	-459 708	-437 827	0	-437 827	-441 269	3 442	100,79
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	7 968	-7 968	0,00
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0	0	0	0	7 968	-7 968	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-256 956	172 201	-54 500	117 701	36 772	80 929	31,24
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	88 327	88 327	0	88 327	88 327	0	100,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-168 629	260 528	-54 500	206 028	125 099	80 929	60,72

Hailuodon kunnan tilinpäätöksen tunnuslukuja vuosilta 2021–2025

Alla olevaan taulukkoon on kerätty vuosilta 2021 - 2025 Hailuodon kunnan tilinpäätöksen keskeisiä tunnuslukuja (1.000 euroa).

	2021	2022	2023	2024	2025
Asukasluku 31.12	954	961	948	922	911
Tulovero-%	20,5	20,5	7,86	7,9	8,9
Toimintatuotot	1 677	1 892	1 564	1 533	1 380
Toimintakulut	-8 855	-9 206	-4 415	-4 542	-4 489
Toimintakate	-7 178	-7 314	-2 852	-3 009	-3 108
Verotulot	3 780	4 233	2 091	2 003	2 195
<i>€/asukas</i>	<i>3 962</i>	<i>4 405</i>	<i>2206</i>	<i>2 173</i>	<i>2 409</i>
Valtionosuudet	3 749	3 991	1 501	1 214	1 395
<i>€/asukas</i>	<i>3 930</i>	<i>4 153</i>	<i>1 584</i>	<i>1 317</i>	<i>1 531</i>
Verorahoitus yhteensä	7 530	8 225	3 592	3 217	3 590
<i>€/asukas</i>	<i>7 893</i>	<i>8 558</i>	<i>3 790</i>	<i>3 489</i>	<i>3 940</i>
Vuosikate	341	900	730	203	470
<i>€/asukas</i>	<i>357</i>	<i>937</i>	<i>771</i>	<i>220</i>	<i>516</i>
Poistot	-510	-518	-725	-460	-441
Tilikauden tulos	-169	382	6	-257	37
Investointien tulo- ja rahoitus-%	89,1	540,7	494	93,6	216,2
Lainakanta	2 208	1 842	1 501	1 196	891
<i>€/asukas</i>	<i>2 315</i>	<i>1 917</i>	<i>1 584</i>	<i>1 297</i>	<i>978</i>
Lainanhoitokate	1	2,4	2,1	0,7	1,5

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja sijoituksiin.

Toiminnan ja investointien rahavirta: Toiminnan ja rahavirtojen kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo- ja rahoitus-%: Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo- ja rahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo- ja rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo- ja rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Tarkastuslautakunnan huomio:

- Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että kunnan lainakanta on laskenut viiden vuoden tarkastelujaksolla merkittävästi ja lainamäärä asukasta kohden alitti ensimmäistä kertaa alle 1 000 euroa

Tarkastuslautakunnan suositus:

- Polttoaineen myynti muodostaa suuren osan Hailuodon kunnan tuotoista. Tarkastuslautakunta toivoo, että polttoaineen myynnin yhtiöittämistä selvitetään, jos myyntiä on tarkoitus jatkaa
- Tarkastuslautakunta katsoo, että polttoaineenmyynnin liiketoiminnallisen toiminnan laajentuessa yhtiöittämisen vaikutukset kilpailuneutraliteettiin, riskienhallintaan ja talouden läpinäkyvyyteen tulee arvioida

Tarkastuslautakunnan arvio talouden tasapainosta

Tarkastuslautakunta arvioi, että Hailuodon kunnan talous oli vuonna 2025 kokonaisuutena tasapainossa. Tilikausi muodostui ylijäämäiseksi, vuosikate riitti kattamaan suunnitelman mukaiset poistot ja lainakanta jatkoi laskuaan. Talouden tunnusluvut osoittavat, että kunnan taloudellinen asema säilyi vakaana toimintaympäristön muutoksista huolimatta.

Talouden tasapainon säilyttäminen edellyttää kuitenkin pitkän aikavälin taloussuunnittelua, investointien hallintaa ja väestökehityksen vaikutusten huomioimista. Tarkastuslautakunta toteaa, että väestökehityksen jatkuessa negatiivisena nykyinen palvelurakenne ja investointitaso voivat pitkällä aikavälillä heikentää kunnan talouden tasapainoa. Tämän vuoksi investointien, palveluverkon ja väestöennusteiden yhteisvaikutuksia tulee arvioida osana kunnan pitkän aikavälin taloussuunnittelua.

6. Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiöt Hailuodon Vesihuolto Oy ja Hailuodon Vuokrakiinteistöt Oy sekä omistusosuuksien mukaan kuntayhtymät Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Oulun seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä.

Konsernin tulos toteutui 52 545 euroa ylijäämäisenä. Konsernitaseessa ylijäämää on vuoden 2025 ylijäämän yhdistelyn jälkeen 6 321 tuhatta euroa. Oma pääoma konsernin osalta on yhteensä 9 110 tuhatta euroa.

Hailuoto-konsernin tunnuslukuja vuosina 2021–2025.

Konsernin tunnusluvut	2021	2022	2023	2024	2025
Investointien tulorahoitus-%	44	69	288	71	193
Lainanhoitokate	1,5	1,9	2,3	0,9	1,7
Kassan riittävyys pv (€)	25	24	58	40	43
Kassavarat (€)	995 301	977 923	906 213	647 691	676 549
Taseen loppusumma (€)	19 179 441	20 058 724	14 659 213	14 514 792	14 258 383
Konsernin lainat, €/asukas	4 802	5 271	1 668	1 443	1 072
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	6 608	6 802	6 905	6 799	6 939

Konsernijohtolle on asetettu talousarviossa 2025 seuraavat tavoitteet:

Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet	TP2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027
Konsernijohtolle asetetut tavoitteet					
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle, krt/v	2	2	2	2	2
Konsernin omavaraisuusaste, %	50	50	50	50	50
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	50	50	50	50	50
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä valtuustolle/kunnanhallitukselle/krt/v	4	4	2	2	2

Hailuoto-konserni	2025	2024	2023
TASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuus-%	64	62	64
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66	74	74
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	6 321 144	6 268 599	6 545 833
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	6 939	6 799	6 905
Lainat ja vuokravastuut	1 029 023	1 406 243	1 642 901
Lainat ja muut vuokravastuut, €/asukas	1 130	1 525	1 733
Konsernin lainakanta 31.12.	976 597	1 330 326	1 581 652
Konsernin lainat €/asukas	1 072	1 443	1 668
Konsernin lainasaamiset 31.12.	0	0	0
Kunnan as.määrä vuoden lopussa	911	922	948

Konsernin taloudellisista tavoitteista toteutui omavaraisuusaste 64 %. Konsernin suhteellista velkaantuneisuustavoitetta (50 %) ei ole saavutettu. Talousarviossa kunnanvaltuusto asetti Hailuodon Vesihuolto Oy:lle tavoitteeksi vuodelle 2025 nollatuloksen. Hailuodon Vesihuolto Oy tulos oli 4 895,00 euroa voitollinen. Konserni johdolle oli myös asetettu tavoitteeksi raportoida valtuustolle kaksi kertaa vuodessa, ja tytäryhtiön edustajille asetettiin tavoitteeksi raportoida tytäryhteisöjen tilanteesta valtuustolle/kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Tarkastuslautakunta on esittänyt huolen, toteutuvatko raportointitavoitteet. Tarkastuslautakunta pitää tarpeellisena selvittää, millä tavalla kunnanhallituksen ja Hailuodon Vesihuolto Oy:n hallituksen välistä ohjaavaa vuorovaikutusta, viestintää ja raportointia on kehitetty. Tarkastuslautakunta arvioi, että konserni ohjauksen merkitys tulee kasvamaan erityisesti Vuokrakiinteistöt Oy:n toiminnan käynnistyessä ja investointien lisääntyessä.

Tarkastuslautakunnan huomiot konserni ohjauksesta:

- konserniyhteisöjen määrä ja merkitys ovat kasvamassa
- konserni ohjauksen rooli korostuu investointien lisääntyessä
- kuntakonsernin kokonaisriskien seurannan merkitys kasvaa
- omistajaohjauksen tavoitteiden tulee olla selkeästi määriteltäviä

Tarkastuslautakunnan huomiot raportoinnista:

- raportointi antaa yleiskuvan konsernin tilanteesta
- riskien raportointia voidaan edelleen kehittää
- konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumisen arviointia tulisi yhdenmukaistaa

Tarkastuslautakunnan suositukset raportoinnista:

- konserniraportointiin tulee sisällyttää vuosittainen riskikatsaus
- konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumista tulee arvioida yhtenäisillä mittareilla
- investointien ja lainojen kehityksestä tulee raportoida nykyistä systemaattisemmin

Tarkastuslautakunnan suositukset omistajaohjauksesta:

- omistajaohjauksen tavoitteita tulee tarkentaa ja dokumentoida
- konserniyhteisöjen tavoitteiden raportointia tulee kehittää
- konserni ohjauksen käytäntöjä tulee arvioida säännöllisesti

Tarkastuslautakunnan suositukset yhtiöittämisestä:

- Vuokrakiinteistöt Oy:n toiminnasta tulee raportoida valtuustolle säännöllisesti
- yhtiön riskienhallinta tulee integroida osaksi kuntakonsernin riskienhallintaa
- investointien pitkän aikavälin vaikutuksia tulee arvioida vuosittain
- omistajaohjauksen käytännöt tulee määritellä selkeästi yhtiön toiminnan alkuvaiheessa

Tarkastuslautakunta pitää tarpeellisena selvittää:

- Onko omistajapoliittinen ohjelma ajantasalla?
- Ovatko konserniyhtiöille asetetut tavoitteet riittävän selkeitä?
- Kuinka tavoitteiden toteutumista seurataan vuoden aikana?
- Onko konserniyhteisöjen hallituksilla käytettävissään riittävä tieto kunnan strategisista tavoitteista?
- Onko Vuokrakiinteistöt Oy:lle laadittu pitkän aikavälin liiketoiminta- ja investointisuunnitelma?
- Kuinka yhtiön taloudellisia riskejä seurataan?
- Miten mahdollinen korjausvelka huomioidaan yhtiön toiminnassa?
- Kuinka kunta varmistaa omistajaohjauksen toteutumisen uuden yhtiön toiminnassa?

7. Henkilöstö

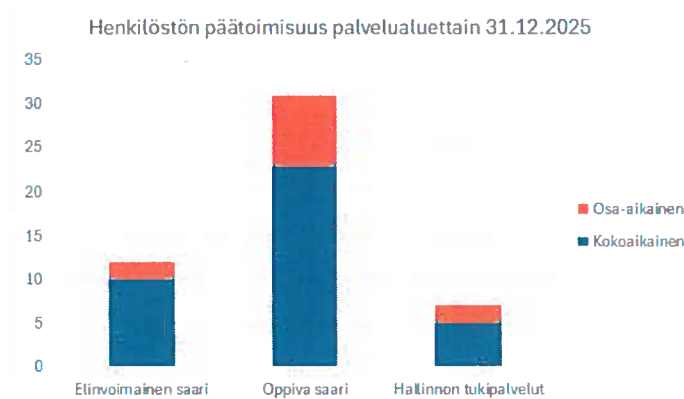
Tavoite

Henkilöstön pysyvyys
Työhyvinvoinnin tukeminen
Sairauspoissaolojen vähentäminen
Osaamisen kehittäminen

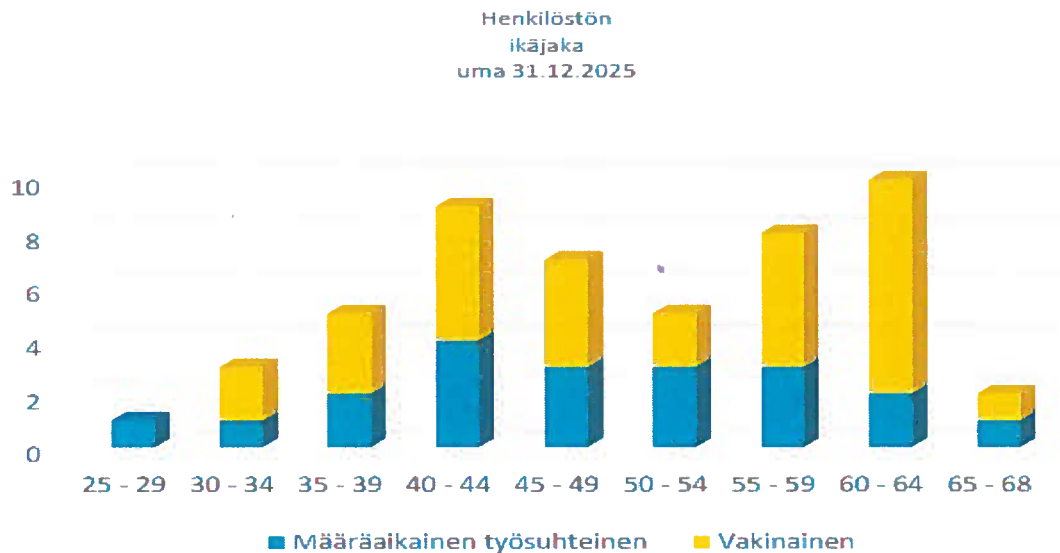
Arvio

Toteutunut osittain
Toteutunut hyvin
Toteutunut hyvin
Toteutunut osittain

Tilinpäätöksen henkilöstöosion mukaisesti:

Henkilöstön keski-ikä 2025	Vuotta
Oppiva saari	47,7
Määräaikainen	42,3
Vakinainen	49,9
Elinvoimainen saari	49,5
Määräaikainen	48,8
Vakinainen	50,2
Hallinnon tukipalvelut	55,0
Määräaikainen	52,0
Vakinainen	62,5
Koko henkilöstön keski-ikä	49,2
Vakinaisen henkilöstön keski-ikä	50,8

Vuoden 2024 vertailutietoluvut ovat suluissa. Hailuodon kunnassa koko henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2025 lopussa 49,2 (50,2) vuotta. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 50,8 (50,7) vuotta. Vakinaisen henkilöstön osalta hallinnon tukipalveluiden keski-ikä oli korkein, 62,5 (61,5) vuotta. Henkilöstöstä eläköityi vuoden 2025 aikana kaksi henkilöä. Työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkkeellä olevista tai siirtyneistä ei voida esittää lukuja yksilönsuojasyistä.

Hailuodon kunnassa on laadittu seuraavat henkilöstöasioiden ohjeistukset:

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallinnan toimintamalli
- Työkyvyn aktiivisen tuen malli
- Päihdeohjelma
- Työsuojelun toimintaohjelma
- Matkustusohje
- Muistamisohje
- Liukuvan työajan sopimus ja etätyöohje.

Nämä dokumentit ja muut tarkentavat ohjeistukset löytyvät Hailuodon Intranet-sivustolta.

Vuotta 2025 koskeva henkilöstökysely on toteutettu 2.–17.3.2026. Tilinpäätöksen henkilöstöosion perusteella voidaan arvioida, että työhyvinvointiin on panostettu aktiivisesti, henkilöstön työkyvyn tukemiseen on kehitetty toimintamalleja, sairauspoissaolot ovat laskeneet ja henkilöstöön liittyvät pitkän aikavälin riskit ovat kuitenkin kasvamassa.

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Henkilöstön keski-ikä aiheuttaa rekrytointiriskejä.
- Määräaikaisten työntekijöiden suuri osuus voi heikentää toiminnan jatkuvuutta.
- Sairauspoissaolojen lasku on myönteinen kehityssuunta.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Henkilöstö- ja rekrytointisuunnitelma tulee laatia pitkällä aikavälillä.
- Rekrytointiin tulee varautua ennakoidusti.
- Esihenkilötyötä tulee vahvistaa.
- Osaamisen siirtymiseen eläköitymistilanteissa tulee varautua ennakoidusti.
- Henkilöstökyselyn tuloksia tulee hyödyntää systemaattisesti toiminnan kehittämisessä.

Strategisten tavoitteiden toteutumisen yhteenveto

Strateginen tavoite	Arvio
Talouden vakauden säilyttäminen	Toteutunut hyvin
Kaavoituksen ja maankäytön kehittäminen	Toteutunut hyvin
Elinvoiman vahvistaminen	Toteutunut osittain
Väestökehityksen vahvistaminen	Ei toteutunut
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	Toteutunut hyvin
Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen	Toteutunut hyvin
Riskienhallinnan kehittäminen	Toteutunut osittain

8. Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kunnanvaltuuston kuntastrategian painopisteistä johdetut tavoitteet ja toimenpiteet

Kunnan strategiset painopisteet 2025 päivitettiin valtuuston päätöksellä 12.11.2024 § 45.

Painopisteet ovat:

- 1) asukasmäärän ja elinkeinotoiminnan kasvua edistävä maapolitiikka sekä
- 2) asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Kunnan kivijalka on maapolitiikka, jolla mahdollistetaan käytännössä asukasmäärän ja elinkeinojen kasvu.

Asukasmäärän ja elinkeinotoiminnan kasvua edistävä maapolitiikka

- Keskustan asemakaava (AK) eteni lisäselvityksineen (luontoselvityksen syventäminen, melu ja hulevesi, mkl HAMA) ehdotusvaiheeseen. Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä 9.10.–10.11.2025, ja asemakaavaehdotusta esiteltiin kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa Hailuodon kunnantalolla 22.10.2025. Kaavaehdotuksesta jätettiin muutamia muistutuksia, ja se on valmistelutoimenpiteissä valtuuston päätöskäsittelyä varten. Keskusta AK kunnallistekniikan investointihanketta ei kaavavaiheesta johtuen vielä käynnistetty. Marjaniemen Nokan asemakaavamuutoksen kunnallistekniikan toteuttamista selvitettiin, ja kaavan toteuttamisen valmistelua jatkettiin. Rantasumpun asemakaavamuutos hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 29.4.2025. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen alueella käynnistyi syyskuussa 2025.
- MAL-sopimukseen sisältyvän Mt 816 Marjaniemen jalankulku- ja polkupyöräväylä suunnittelu- ja tiehankkeet Mt816 leventäminen Sauvola-Marjaniemi sekä ELY/EVK:n Huikku-Ailasto välillä käynnistyivät syyskaudella 2025. Tiehankkeet tulevat tuomaan merkittävää lisäarvoa kunnan strategiseen kehittämiseen.
- Hailuodon kunta osallistui seudullista matkailun yleissuunnitelmaa toteuttavaan, Oulun seudun elinkeinoja ja matkailua kehittävien seudullisten yhteistyöryhmien toimintaan. Kehitettiin kunnan, Hailuodon elinkeinotoimijoiden, Business Oulun sekä Oulun Matkailun välistä yhteistyötä.

Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Hailuodon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2025–2029 valmisteltiin laajassa alueellisessa ja paikallisessa yhteistyössä. Työn ensimmäisessä vaiheessa valmisteltiin Hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 (Kh 22.4.2025). Laaja hyvinvointikertomus ja esitys hyvinvoinnin edistämisen painopisteistä 2026–2029 hyväksyttiin kunnanvaltuuston päätöksellä 11.11.2025 § 57.
- Hyvinvointikertomuksen nykytilakuvaus sekä ikäryhmäkohtaiset hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ohjaavat kauden 2026–2029 hyvinvointisuunnitelmien tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvoinnin edistämisen painopisteet huomioidaan asetettavina tavoitteina, toimenpiteinä ja mittareina kunnan perustoiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Hailuodon kunta osallistui tilinpäätösvuonna Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen tilaisuuksiin ja neuvotteluihin osana hyvinvointialueen lakisääteisten palvelujen toteuttamista sekä kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintatyötä.
- Kunnanhallituksen päätökseen 11.12.2025 § 255 perustuen Pohteelle vuokrattiin ajalle 1.1.2026– 31.12.2030, hyväksytyn vastuunjakotaulukon ja muiden vuokrausehtojen mukaisesti, tilat Palvelutalo Saarenkartanon terveyskeskus ja hammashoitola sekä tukipalvelutila.
- Toimintavuoden aikana Pohjois-Pohjanmaan kunnat syvensivät kuntayhteistyötä edunvalvonnan vahvistamiseksi.

Hallintosääntöpäivitys valmis 31.5.2025 mennessä

- Kunnanvaltuusto 27.5.2025 §12 hyväksyi kunnanhallituksen 20.5.2025 §70 esityksen Hailuodon kunnan hallintosäännöksi 1.6.2025 alkaen.

Talouden ja toiminnan sopeuttamisen toimenpidesuunnitelma

- Toimenpide siirrettiin vuodelle 2026.

Talousarvion sitovuus ja tavoitteet

Kuntalain 110 § edellyttää, että toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan talousarviota. Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa on noudatettava. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa, on valtuuston hyväksyttävä määrärahan muutoksen yhteydessä myös tavoitteita koskevat muutokset. Muutokset tulee käsitellä kunnanvaltuustossa tilivuoden aikana. Muutokset hyväksyy kunnanvaltuusto, eli mm. talousarvion merkittävät ylitykset on tilivuoden aikana käsiteltävä valtuustossa.

Hailuodon kunnan vuoden 2025 talousarviokirjan mukaisesti valtuustoon nähden sitovat erät ovat seuraavat:

1. Kunnanvaltuusto
2. Tarkastuslautakunta
3. Keskusvaalilautakunta
4. Viranomaislautakunta
5. Kunnanhallitus
6. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
7. Rakennetun ympäristön lautakunta

Kunnanhallitusta, Tukipalveluita, Oppiva saari -palveluita ja Elinvoimainen saari -palveluita sitovat sekä ulkoiset että sisäiset tuotot ja kulut bruttoperiaatteen mukaisesti. Kaikilla palvelualueilla henkilöstö- ja henkilösivukulut ovat sitovia omina erinään.

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintakulut omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuu.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanhallituksen ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaan sekä Tukipalvelut palveluiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaisesti (Hallintosääntömuutos 2023). Sivistysjohtajaa sitoo oppiva saari palveluiden ulkoiset ja sisäiset toiminta-tuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaisesti. Teknistä johtajaa sitoo Elinvoimainen saari palveluiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaisesti.

Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanhallituksen palveluiden sisällä sekä talousarviomuutoksista Tukipalvelut palveluiden sisällä (Hallintosääntömuutos 2023). Sivistysjohtaja päättää talousarviomuutoksista Oppiva saari palveluiden sisällä. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista Elinvoimainen saari palveluiden sisällä. Talousarviomuutoksia ei voida tehdä palvelualueiden sisällä, jos muutokselle ei ole esittää samassa yhteydessä täysi kate palvelualueen sisältä. Palvelualueiden talousarviomuutoksilla ei saa olla minkäänlaista vaikutusta koko kunnan vuosikatteeseen.

Projektit ja hankkeet, jotka ylittävät talousarviovuoden on vietävä valtuuston päätettäväksi. Rahoittajan hyväksymän rahoituspäätöksen jälkeen hanke voidaan käynnistää ja hankkeelle voi syntyä kustannuksia.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida talousarvion tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta toteaa, että

- talousarvion sitovuus toteutui pääosin hyväksytyllä tavalla
- toimialat pysyivät pääosin valtuuston hyväksymissä talousraameissa
- tavoitteiden raportointi oli aiempaa kattavampaa
- tavoitteiden arvioitavuudessa on edelleen puutteita

Monet tavoitteet olivat edelleen luonteeltaan yleisiä ja laadullisia, mikä vaikeutti niiden toteutumisen yksiselitteistä arviointia.

Tavoite	Arvio
Talousarvion sitovuus	Toteutunut hyvin
Strategisten tavoitteiden toteutuminen	Toteutunut osittain
Tavoitteiden mittarointi	Toteutunut osittain
Raportoinnin yhdenmukaisuus	Toteutunut osittain

Talousarvion toteutuminen oli kokonaisuutena hallittua. Strategisten tavoitteiden arviointia vaikeutti kuitenkin mittareiden osittainen yleisluonteisuus.

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Tavoitteiden ja mittareiden välinen yhteys jäi osittain epäselväksi
- Kaikkien tavoitteiden toteutumista ei voitu arvioida numeerisesti
- Kunta varautui aktiivisesti kiinteän yhteyden valmistumiseen
- Maankäytön kehittäminen oli pitkäjänteistä
- Elinkeino toiminnan kehittämisessä näkyi aktivoitunut ote

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Tavoitteille tulee määritellä selkeä lähtötaso ja tavoitetaso
- Tavoitteiden toteutumisen arvioinnissa tulee käyttää yhdenmukaista asteikkoa
- Mittareiden tulee olla mahdollisimman konkreettisia ja vertailukelpoisia
- Valtuustotason tavoitteiden määrää tulee rajata olennaisiin strategisiin kokonaisuuksiin
- Elinvoimatoimenpiteiden vaikuttavuutta tulee arvioida systemaattisesti
- Muuttoliikkeen kehitystä tulee seurata säännöllisesti
- Asukashankintaa tulee vahvistaa
- Yritysvaikutusten arviointi tulee ottaa osaksi päätöksentekoa

Kunnanhallituksen tavoitteiden toteutuminen

LT40 Kunnanhallitus	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-muu- tos	TA 2025 + muutos	Toteuma 2025	Poikkeama talousarvi- oon	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 465 544	1 393 626	0	1 393 626	1 305 445	88 181	93,67
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 433 922	-1 565 834	0	-1 565 834	-1 453 065	-112 769	92,80
TOIMINTAKATE	31 622	-172 208	0	-172 208	-147 621	-24 587	85,72
Muut rahoituskulut	-3 605	-5 000	0	-5 000	-1 669	-3 331	33,38
Suunn.mukaiset poistot	-325 501	-327 176	0	-327 176	-326 184	-992	99,70
TILIKAUDEN TULOS	-297 484	-504 384	0	-504 384	-475 474	-28 910	94,27

Kunnanhallituksen käyttötalouden toteumassa ei havaittu olennaisia talousarvion poikkeamia.

Tilinpäätöksen mukaisesti alla on esitetty toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuma:

- Kaavaprosessit ja -toimenpiteet ovat edenneet asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. ELY:n edellyttämät lisäselvitykset muuttivat Keskusta AK:n suunnitellun aikataulun. Asukashankinta kytkeytyy lähtökohtaisesti kaavojen valmistumiseen, ja siten myös tonttimarkkinointi siirtyi.
- Elinvoimak kehittäminen etenee ja tulee näkymään erityisesti rakentamisen ja matkailun sektorilla: Hailuodon elinkeinostrategia ja strategian toteuttamissuunnitelma, toteuttamisvaihe käynnistyy 1/2026.

- Opinnollistamisen seudulliseen malliin liitettiin, jotta voidaan edistää työkokeiluja ja koulutuksiin hakeutumista.
- Lakisääteiset TE-palvelut ovat toteutuneet sopimuksen ja järjestämissuunnitelman mukaisesti. Palvelujärjestelmä on toiminut hyvin, asiakaspalaute on ollut myönteistä. Hailuodon kunnan TE-palveluihin varatun määrärahan 2025 toteuma alittui 6500 €.
- Kuntakonsernia ja palvelutoimintaa uudistetaan kiinteistöyhtiö Hailuodon Vuokrakiinteistöt Oy:n perustamisella.

Talousarviossa esitetyt hallitukselle asetetut tavoitteet vuodelle 2025 ovat olennaisilta osin toteutuneet.

STRATEGINEN JOHTAMINEN

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Strateginen kehittäminen oli aktiivista ja tulevaisuuteen suuntaavaa
- Kiinteän yhteyden vaikutuksiin liittyvä ennakointi näkyi toiminnassa
- Strategisten tavoitteiden vaikutusten arviointi oli kuitenkin vielä osin keskeneräistä

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Strategisten hankkeiden vaikutusarviointia tulee vahvistaa
- Strategian toteutumisen seurannalle tulee laatia selkeä vuosikello
- Valtuustolle tulee raportoida säännöllisesti strategisten tavoitteiden etenemisestä

Tarkastuslautakunnan kysymykset:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seurannan tilanne?
- Toteutuuko tytäryhtiöiden raportointi hallitukselle sovituin tavoin?
- Kuinka avoimuutta päätöksenteossa on kehitetty?
- Onko kunta riittävästi arvioinut kiinteän yhteyden mahdollisten vaikutusten lisäksi myös ne riskit, mikäli odotettu väestönkasvu tai investointien tuottavuus eivät toteudu arvioidulla tavalla?

Tukipalveluiden tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Arvio
Strateginen johtaminen	Toteutunut hyvin
Hallinnon kehittäminen	Toteutunut osittain
Kuntaviestinnän kehittäminen	Toteutunut osittain
Sähköisten palvelujen kehittäminen	Toteutunut osittain

Tukipalvelujen tehtävänä on vastata kunnan johtamispalveluista sekä järjestää tukipalveluja koko kuntaorganisaatiolle mm. asianhallinnan, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja tietoverkkopalvelujen osalta. Hallintopalvelut vastaa kuntien yhteistoiminnasta. Tehtävänä on myös organisaation uudistumiskyvyn ja osaamisen kehittäminen osana kuntastrategiaprosessia sekä kunnan toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten ennakointi ja seuranta. Hallinnon tukipalvelut toteuttaa kunnan kehittämistoimintaa.

Hallinnon tukipalveluiden taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025 ja vertailu vuoteen 2024 ja talousarvioon:

LT45 Tukipalvelut	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-mu- tos	TA 2025 + muutos	Toteuma 2025	Poikkeama talousarvi- oon	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 347	8 500	0	8 500	14 420	-5 920	169,64
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-363 321	-406 312	0	-406 312	-424 727	18 415	104,53
TOIMINTAKATE	-354 974	-397 812	0	-397 812	-410 307	12 495	103,14
Suunn.mukaiset poistot	-3 632	0	0	0	-3 632	3 632	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-358 606	-397 812	0	-397 812	-413 939	16 127	104,05

Tilinpäätöksen mukaisesti alla on esitetty toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuma:

- Tuotettiin kuntaorganisaatiolle asianhallinnan, talous- ja henkilöstöhallinnon (TAHE) tukipalvelut sekä tietoverkkopalvelut.
- Dynasty10 -asianhallintajärjestelmä otettiin käyttöön koko organisaatiossa.
- Valmisteltiin uuden palveluorganisaation kirjanpidon hierarkia yhteistyössä Monetran kanssa.
- Jatkettiin vuonna 2024 käynnistettyä perinteisen ja sähköisen kuntaviestinnän rakenteellista, toiminnallista ja sisällöllistä uudistustyötä; mm. kunnan www-sivusto hailuoto.fi ja Kuntatiedote. Toteutettiin seudullinen investoriesite, jossa kunnan esittelykohteena Marjaniemi.
- Tuotettiin kunnan ikäväestölle digitukea, sähköisten palvelujen ja tietotekniikan käytön opastusta ja neuvontaa sekä kotiin tuotettuna että kunnantalolla.
- Kunnan hyte-viestintä; hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen säännölliset kirjoitukset Kuntatiedotteessa sekä eri paikallisten vierailujen yhteydessä.
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Asukastupatoiminnan toiminnan sisältöjen suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi yhteistyössä asukkaiden, yhdistysten, järjestöjen ja muiden yhteistyö- ja sidosryhmätahojen kanssa, mm. seurakunta. Toiminnan toteuma on kuvattu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteiden yhteydessä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että strateginen johtaminen vahvistui vuoden aikana. Kunnan kehittämisen painopisteenä olivat

- kiinteän yhteyden vaikutuksiin varautuminen
- kaavoitus
- asukasmäärän kasvun mahdollistaminen
- elinkeinotoiminnan kehittäminen.

YHTEISTYÖ HYVINVOINTIALUEEN KANSSA

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Yhteistyö Pohteen kanssa toteutui pääosin toimivasti
- Saaristo-olosuhteet aiheuttavat erityisiä palveluhaasteita
- Palvelujen saavutettavuus on kuntalaisille keskeinen asia

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kunnan tulee seurata aktiivisesti palvelujen saatavuutta
- Yhteistyörakenteita hyvinvointialueen kanssa tulee vahvistaa
- Palvelujen vaikutuksia saaristokunnan asukkaisiin tulee arvioida säännöllisesti

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- HYTE-työ toteutui laajassa yhteistyössä
- Yhdistystoiminnan merkitys kunnassa on suuri ja se tukee kunnan hyvinvointityötä merkittävästi

- Ennaltaehkäisevän työn merkitys kasvaa tulevaisuudessa
- Yhteisöllisyys on edelleen Hailuodon vahvuus

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Hyvinvointityön tavoitteille tulee laatia selkeät mittarit
- Nuorten osallistumismahdollisuuksia tulee vahvistaa
- Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn tulee kiinnittää huomiota
- Ikäihmisten hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää

IKÄÄNTYMINEN JA PALVELUTARVE

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Väestörakenteen muutos vaikuttaa merkittävästi palvelutarpeisiin ja lisää hyvinvointipalvelujen tarvetta
- Ikääntyminen lisää palvelujen kustannuspaineita
- Väestökehitys on kunnan keskeinen strateginen haaste

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kunnan tulee laatia pitkän aikavälin väestö- ja palveluverkkoselvitys
- Esteettömyyteen ja saavutettavuuteen tulee panostaa
- Ikääntyvien asumisratkaisuja tulee kehittää ennakoivasti

Tarkastuslautakunnan kysymykset:

- Onko hallinnon tukipalveluissa riittävästi resursseja ja osaamista samanaikaisesti toteuttaa kunnan strategisia kehittämishankkeita, vastata kasvaviin raportointivaatimuksiin sekä varautua kiinteän yhteyden aiheuttamiin muutoksiin?
- Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta arvioimaan, kuinka suuri osa hallinnon tukipalveluiden vuoden 2025 talousarvioylityksestä johtui kertaluonteisista kehittämis- ja valmistelutehtävistä ja kuinka suuri osa muodostaa pysyvää kustannustason nousua tuleville vuosille

Tarkastuslautakunta arvioi, että hallinnon tukipalvelut tukivat vuonna 2025 kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista pääosin hyvin. Samanaikaisesti tarkastuslautakunta toteaa, että toimintaympäristön muutokset, kasvavat kehittämisvaatimukset sekä kiinteän yhteyden valmistumiseen liittyvät muutokset lisäävät hallinnon ja tukipalvelujen kuormitusta tulevina vuosina.

Sivistyspalvelut, Oppiva saari -palvelualueen tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Arvio
Varhaiskasvatuksen palvelut	Toteutunut hyvin
Perusopetuksen laatu	Toteutunut hyvin
Hyvinvoinnin tukeminen	Toteutunut hyvin
Harrastus- ja kulttuuripalvelut	Toteutunut osittain

Sivistyspalvelut eli **Oppiva saari -palvelualue** vastaa kunnassa kuntalaisten

- kasvatuksesta
- opetuksesta
- hyvinvoinnista
- kulttuurista
- vapaa-ajasta
- osallisuudesta

Sen tehtävänä on järjestää palveluja, jotka tukevat kuntalaisten oppimista, hyvinvointia ja elämänlaatua eri ikävaiheissa.

Hailuodon kaltaisessa pienessä kunnassa sivistyspalveluilla on myös erittäin tärkeä rooli

- kunnan vetovoiman ylläpitämisessä
- lapsiperheiden houkuttelemisessa
- yhteisöllisyyden vahvistamisessa
- saaristolaisen elämäntavan tukemisessa.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut -palvelualueen talousarvion kokonaistoteuma oli 100 %.

Talousarvion laadinta 2024 ja siinä pysyminen oli onnistunutta vuonna 2025.

Sivistyspalveluiden taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025 ja vertailu vuosiin 2021–2024 ja talousarvioon:

	2021	2022	2023	2024	2025	TA 2025	Tot-%
Toimintatuotot	136 020	109 067	139 696	124 108	115 540	133 170	87
Toimintakulut	-2 078 272	-2 179 674	-2 332 938	-2 430 803	-2 417 600	-2 435 073	99
Toimintakate	-1 942 251	-2 070 607	-2 193 242	-2 306 695	-2 302 060	-2 301 903	100
Poistot	-11 224	-15 457	-15 457	-9 534	-3 935	-3 935	100
Tilikauden tulos	-1 953 475	-2 086 064	-2 208 834	-2 316 352	-2 305 994	-2 305 838	100

VARHAISKASVATUS

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Varhaiskasvatuksen palvelut toteutuivat laadukkaasti
- Yhteisöllisyys ja turvallisuus ovat Hailuodon vahvuuksia
- Henkilöstön saatavuuteen liittyy tulevaisuuden riskejä

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Henkilöstön pysyvyyteen tulee kiinnittää huomiota
- Varhaiskasvatuksen tilatarpeita tulee arvioida ennakoivasti
- Lasten määrän kehitystä tulee seurata aktiivisesti

PERUSOPETUS

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Pienet opetusryhmät tukivat oppimista
- Koulun toimintaympäristö oli turvallinen
- Oppilasmäärien kehitys voi vaikuttaa tulevaisuuden resurssitarpeisiin

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Opetuksen laadun arviointia tulee kehittää
- Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämistä tulee jatkaa
- Koulukiinteistöjen kuntoa tulee seurata pitkäjänteisesti

KULTTUURI-, LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Harrastus- ja vapaa-ajanpalvelut tukivat kuntalaisten hyvinvointia
- Yhdistystoiminnan merkitys oli kunnassa suuri
- Nuorten osallistumismahdollisuuksia on pyritty vahvistamaan

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Nuorten osallisuutta päätöksenteossa tulee lisätä
- Yhdistysten toimintaedellytyksiä tulee tukea
- Liikunta- ja kulttuuripalvelujen saavutettavuutta tulee kehittää

YHTEENVETO Sivistyspalvelut, Oppiva saari -palvelualue

Tarkastuslautakunnan huomioit:

- Palvelualueen toimintoja on kehitetty monella osa-alueella (mm. liikuntapuisto, päiväkodin piha-alue, ruokalan kalusto) vastaamaan paremmin kuntalaisten ja muiden käyttäjien tarpeeseen parantaen samalla turvallisuutta ja saavutettavuutta
- Hailuoto harrastaa, eli Harrastamisen Suomen malli, tarjoaa erilaisia maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivien yhteydessä eri ikäisille lapsille ja nuorille. Tämän toivotaan jatkuvan aktiivisena
- Kirjaston tapahtumat ja toiminta monipuolista, kävijämäärät ja lainaajat ilahduttavasti kasvussa

Tarkastuslautakunnan kysymyksiä:

- Minkälaista resurssia tarvittaisiin kotona asuvien ikääntyneiden saamiseksi aktiivisesti liikuntapalveluiden piiriin?
- Onko varhaiskasvatuksen tilatarpeita arvioitu pitkällä aikavälillä?
- Kuinka lasten määrän mahdolliset muutokset vaikuttavat palvelutarpeeseen?
- Kuinka hyvin erityisen tuen tarpeisiin pystytään vastaamaan?
- Kuinka nuorten hyvinvoinnin muutoksia seurataan?
- Onko koulupoissaolojen kehitystä seurattu?
- Kuinka kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen käyttöä seurataan?
- Miten yhdistystoiminnan toimintaedellytyksiä tuetaan?

Tekniset palvelut, Elinvoimainen saari -palvelualueen tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Arvio
Kunnallistekniikan kehittäminen	Toteutunut osittain
Kiinteistöjen ylläpito	Toteutunut osittain
Investointien toteutus	Toteutunut osittain
Kiinteän yhteyden vaikutuksiin varautuminen	Toteutunut osittain

Teknisten palvelujen tehtävänä oli vastata kunnan

- yhdyskuntarakenteen kehittämisestä
- kunnallistekniikasta
- kiinteistöjen ylläpidosta
- kaavoituksen toteuttamisesta
- ympäristöön liittyvistä tehtävistä
- investointien valmistelusta ja toteutuksesta

Tarkastuslautakunta arvioi, että tekniset palvelut toteuttivat perustehtävänsä pääosin hyvin ja toiminta tuki kunnan strategisia tavoitteita.

Kunnalla on vanhan alakoulun myynnin (v. 2024) ja rt Mäntyvilikin purkamisen (v. 2024) jälkeen Perämeren tutkimusaseman kiinteistöt, taukotuvat ja muut rakennukset mukaan lukien yhteensä 62 rakennusta. Rakennuksissa on yhteensä 46 kpl asuinkäyttöön vuokrattua huoneistoa. Kuntapankin kolmea huoneistoa ei enää vuokrattu maaliskuun jälkeen. Rakennusten kerrosala on yhteensä n. 15 174 kem² ja huoneistoala yhteensä n. 12 078 htm². Vuokrattavien asuinhuoneistojen pinta-ala on yhteensä

n. 2 166 htm². Vuokra-asuntojen käyttöaste oli korkea. Vuokrattavien asuntojen lukumäärä laski, koska Kuntapankin kahta asuinhuoneistoa ei enää vuokrattu maaliskuun jälkeen kiinteistön purkamiseen liittyvien selvitysten ja valmistelujen alkaessa. Kuntapankkia ei ole laskettu enää vuoden 2025 vuokrahuoneistojen käyttöasteeseen mukaan. Rakennuksiin ja asuntoihin tehtiin jatkuvaa kiinteistönhuoltoa ja ylläpitokorjauksia. Tulosalue tarjosi kesätoita yhdeksälle nuorelle sekä kiinteistönhoidon että puhdistus- ja ruokahuollon tulosalueilla.

Suurimmat poikkeamat käyttötaloudessa:

- Toimintakulujen huomattavan alituksen suurin selittävä tekijä oli hankintakielto ajalla 8–12/2025, joka mahdollisti vain tarkkaan harkittujen ja välttämättömien, lakisääteisiin palveluihin ja tehtäviin sekä voimassa olevien sopimusten noudattamiseen liittyvien hankintojen tekemisen.
- Teknisten palveluiden taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025 ja vertailu vuoteen 2024 ja talousarvioon:

	Edellinen vuosi	Talousarvio + muutokset	Toteuma	Jälellä	Tot. %
Tekniset tukipalvelut					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	113 717,25	123 900,00	122 937,06	962,94	99,20
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-338 074,28	-369 372,00	-314 845,64	-54 526,36	85,20
TOIMINTAKATE	-224 357,03	-245 472,00	-191 908,58	-53 563,42	78,20
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn. mukaiset poistot	-459,90	0,00	-2 759,40	2 759,40	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-224 816,93	-245 472,00	-194 667,98	-50 804,02	79,30

Toiminnalliset tunnusluvut

Tekniset tukipalvelut 31.12.2025	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Kiinteistökustannukset €/hlm ² /kk yleinen netto	6,02	5,83	6,34	6,37
Vuokrahuoneistojen määrä	67	52	46	44
Vuokrahuoneistojen käyttöaste prosentti	84,2	80,8	96,0	86,7
Vuokrahuoneistojen pinta-ala htm ²	2 985	2 289	2 166	2 166
Rakennusten yhteenlaskettu huoneistoala htm ²	12 372	12 372	12 078	12 078
Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala kem ²	14 061	14 061	15 174	15 174
Rakennusten yhteenlaskettu tilavuus m ³	51 973	51 973	50 457	50 457

YHTEENVETO Tekniset palvelut, Elinvoimainen saari -palvelualue

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Kunta on varautunut toimintaympäristön muutokseen aktiivisesti
- Vaikutuksiin liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta
- Infrastruktuurin kehittämistarpeet kasvavat tulevina vuosina
- Kiinteä yhteys voi lisätä kunnan vetovoimaa merkittävästi
- Samalla saaristoidentiteetin säilyminen edellyttää pitkäjänteistä suunnittelua

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kiinteän yhteyden vaikutuksista tulee laatia säännöllinen vaikutusarvio
- Kunnalle tulee laatia tarpeeksi pitkän aikavälin infrastruktuuri- ja investointiohjelma
- Vaikutuksia liikenteeseen, ympäristöön ja palvelurakenteeseen tulee seurata systemaattisesti
- Kuntalaisia tulee osallistuttaa muutoksen suunnitteluun
- Kunnalle tulee laatia pitkän aikavälin kiinteistöohjelma
- Korjausvelan määrää tulee seurata vuosittain
- Energiatohokkuutta tulee parantaa investointien yhteydessä
- Kiinteistöjen käyttöasteesta tulee laatia säännöllinen arviointi

Tarkastuslautakunnan esittämiä kysymyksiä:

- Millaisia konkreettisia vaikutusarvioita kiinteästä yhteydestä on laadittu?
- Kuinka mahdolliseen väestönkasvuun varaudutaan kunnallistekniikan osalta?
- Kuinka kasvavat investointitarpeet vaikuttavat kunnan talouteen?
- Onko kunnalla riittävä pitkän aikavälin infrastruktuurisuunnitelma?
- Kuinka saaristoluonnon ja kulttuuriympäristön säilyminen turvataan?
- Kuinka realistisia väestö- ja rakentamisennusteet ovat?
- Miten mahdollinen hidas rakentuminen vaikuttaa kunnan talouteen?
- Onko kunnalla ajantasainen kiinteistöstrategia ja kuinka suuri korjausvelka kunnalla arvioidaan olevan?

Investoinnit

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia talousarvion mukaisesti hanketasolla. Valtuustoon nähden sitovaa on myös hankkeen koko kustannusarvio, talousarviovuodelle varattu määräraha sekä hankkeille asetetut tavoitteet.

8020	Maan hankinta	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	TA 2025 + muutokset	Toteuma 2025	Poikkeama talousarvioon	Toteuma %
*	Hankinnat yht.	-71 696,00	-100 000	0	-100 000	-95 884,25	-4 115,75	95,88
	Investointien netto	-71 696,00	-100 000	0	-100 000	-95 884,25	-4 115,75	95,88

Kiinteistö 72-401-8-49, Kaupan kohteen yhteenlaskettu pinta-ala on 9,3942 ha. Kiinteistön 72-401-8-49 osien 1 ja 2 yhteenlaskettu pinta-ala on 3,8949 ha. Osan 3 pinta-ala on 5,4993 ha.

Marjaniemen kunnallistekniikka

8700	Marjaniemen as.kaav kt suunnit	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	TA 2025 + muutokset	Toteuma 2025	Poikkeama talousarvioon	Toteuma %
*	Hankinnat yht.	0,00	-100 000	97 539	-2 461	-2 461,20	0,00	100,00
	Investointien netto	0,00	-100 000	97 539	-2 461	-2 461,20	0,00	100,00

Investoinnin toteuma : Marjaniemen asemakaava-alueella järjestettiin kesällä 2025 tontinluovutuskilpailu. Asemakaavan toteuttamisen valmistelua, ml. kunnallistekniikan suunnittelu (asiantuntijapalvelu) on jatkettu syksyn 2025 aikana. Investointihanke on esitetty vuoden 2026 talousarvioon. Talousarviomuutos Kv 16.12.2025 § 76.

8694	Huoneistoremontit	Edell. vuosi	Talousarvio	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Ääkkö	Toteuma %
	Hankinnat							
1110	Asuinrakennukset	0,00	-85 000	85 000	0	0,00	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	0,00	-85 000	85 000	0	0,00	0,00	0,00
	Rahoitusosuudet							
	Myynnit							
	Investointien netto	0,00	-85 000	85 000	0	0,00	0,00	0,00

Huoneistoremontit eivät toteutuneet investointina, koska rivitaloista ei vapautunut laajemman saneerauksen tarpeessa olleita huoneistoja. Kunnostuksia tehtiin kahteen Ojaviikin huoneistoon pääosin omana työnä (kiinteistönhoidon toimesta), joissa merkittävin työsuorite oli lattiapäällysteen uusiminen muovimatosta laminaatiksi. Investointin määräraha -85 000 € poistettiin talousarviomuutoksella joulukuussa ja remontin toteumakulut -2 829,68 € siirrettiin käyttötalouden kuluksi (TA710 Asumis- ja yhdyskuntapalvelut, TY751 Asunnot, KP4410 Vuokra-asunnot, Rivitalo Ojaviikki).

Päiväkodin aita

		Edell. vuosi	Talousarvio	TA-muutos	TA-muutos	Toteuma	Jäämä	Toteuma %
8691	Päiväkodin aita							
	Hankinnat							
1150	Muut kiinteät rak. ja laitteet	0,00	-45 000	33 095	-11 905	0,00	-11 905,00	0,00
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0	0	0	-11 905,00	11 905,00	0,00
*	Hankinnat yht.	0,00	-45 000	33 095	-11 905	-11 905,00	0,00	100,00
	Rahoitusosuudet							
	Myynnit							
	Investointien netto	0,00	-45 000	33 095	-11 905	-11 905,00	0,00	100,00

Päiväkodin aita uusittiin kesäkuussa 2025 teräksiseksi turva-aidaksi. Urakka kilpailutettiin laajalti ja suunniteltu aitatyyppi vaihdettiin toiseen määräykset täyttävään, päiväkotien pihakäyttöön soveltuvaan turva-aitatyyppiin. Valmistunut investointi on viety kirjanpitoon v. 2025. Käyttämättä jäänyt osa määrärahasta poistettiin talousarviomuutoksella investoinneista joulukuussa 2025.

Toteutumatta jäivät:

- Huoneistoremontit
- Rakennuskaava-alueen katujen saneerauksen sekä
- Kunnallistekniikan rakentamisen suunnittelu ja kilpailutus,

koska Kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus ei edennyt vuoden 2025 aikana ehdotusvaihetta pidemmälle. Investointi voidaan käynnistää sen jälkeen, kun asemakaava on hyväksytty ja astunut voimaan.

Toteutumatta jäänyt investointi poistettiin talousarviomuutoksella investoinneista joulukuussa 2025.

Tarkastuslautakunta arvioi, että vuoden 2025 investoinnit tukivat pääosin kunnan strategisia tavoitteita ja tulevaisuuteen varautumista sekä investointien painopiste oli strategisesti perusteltu ja tuki kunnan pitkän aikavälin tavoitteita. Investointien toteutuksessa korostui erityisesti varautuminen kiinteän yhteyden valmistumisen jälkeiseen tilanteeseen.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että kunta pyrki ennakoivasti kehittämään maankäyttöä ja infrastruktuuria ennen merkittäviä toimintaympäristön muutoksia.

Samanaikaisesti tarkastuslautakunta korostaa, että

- investointien pitkän aikavälin vaikutukset ovat vielä osittain epävarmoja
- väestökehityksen heikkeneminen lisää investointeihin liittyviä taloudellisia riskejä
- käyttötalousvaikutusten arviointia tulee vahvistaa
- investointien priorisoinnin merkitys korostuu tulevina vuosina.

Tarkastuslautakunta toteaa, että investointipäätösten yhteydessä tulee nykyistä systemaattisemmin arvioida investointien vaikutukset:

- kunnan kantokykyyn
- käyttötalouteen
- pitkän aikavälin talousvaikutuksiin
- väestökehitykseen
- ympäristövaikutuksiin
- henkilöstöresursseihin
- palvelutarpeiden muutokseen

Tarkastuslautakunnan huomioid:

- Investointien painopiste oli strategisesti perusteltu
- Investoinnit liittyivät vahvasti elinvoiman kehittämiseen
- Investointien pitkän aikavälin talousvaikutukset vaativat seurantaa

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Investoinneille tulee laatia vaikuttavuusarvioinnit
- Investointien käyttötalousvaikutukset tulee arvioida ennen päätöksentekoa
- Investointien toteutumista tulee seurata suhteessa väestökehitykseen ja palvelutarpeisiin
- Investointien priorisointia tulee tarkastella osana pitkän aikavälin taloussuunnittelua

Tarkastuslautakunnan kysymykset:

- Kuinka realistisia väestö- ja tonttikysyntäarviot ovat?
- Millaiset käyttötalousvaikutukset uusista alueista syntyvät kunnalle?
- Onko kunnalla riittävä pitkän aikavälin investointiohjelma?
- Onko investointien takaisinmaksua arvioitu pitkällä aikavälillä?
- Kuinka suuri taloudellinen riski liittyy mahdollisesti hitaaseen rakentumiseen?
- Millä aikataululla asemakaava-alueiden arvioidaan toteutuvan?

9. Tarkastuslautakunnan arvio keskeisistä riskeistä

Tarkastuslautakunta arvioi, että Hailuodon kunnan toimintaympäristöön liittyy useita pitkän aikavälin strategisia ja taloudellisia riskejä, joiden merkitys korostuu tulevina vuosina toimintaympäristön muuttuessa nopeasti.

Hailuodon kunnan tulevaisuuden kannalta keskeisimpiä riskejä ovat

- väestökehityksen heikkeneminen
- kasvavat investointipaineet
- henkilöstön saatavuus
- kiinteän yhteyden vaikutuksiin liittyvä epävarmuus
- valtionosuusjärjestelmän muutokset
- konsernitalouden riskit
- digitalisaatioon ja tietoturvaan liittyvät riskit.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että riskienhallinta on osa kunnan strategista johtamista ja päätöksentekoa.

Väestöriski

Hailuodon väestökehitys jatkui vuonna 2025 negatiivisena. Väestön väheneminen ja ikärakenteen muutos vaikuttavat merkittävästi kunnan

- verotulokehitykseen
- palvelutarpeisiin
- investointikykyyn
- henkilöstötarpeisiin
- pitkän aikavälin talouden kestävyys.

Tarkastuslautakunta arvioi, että väestöriski on yksi kunnan merkittävimmistä pitkän aikavälin riskeistä.

Erityisesti

- syntyvyyden alhainen taso
- nuorten ikäluokkien pieneneminen
- väestön ikääntyminen
- muuttotappio

heikentävät kunnan tulevaisuuden taloudellista kantokykyä.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Väestökehityksen vaikutukset tulee huomioida kaikessa strategisessa suunnittelussa
- Palveluverkon pitkän aikavälin suunnittelu tulee käynnistää
- Muuttovoiton edistämiseksi tulee laatia konkreettinen ohjelma
- Vaihtoehtoiset väestökehitysskenaariot tulee huomioida investointisuunnittelussa

Investointiriski

Kunnan tulevien vuosien investointipaineiden arvioidaan kasvavan erityisesti

- kiinteän yhteyden valmistumisen
- maankäytön kehittämisen
- kunnallistekniikan laajentamisen
- kiinteistöjen korjaustarpeiden vuoksi.

Tarkastuslautakunta arvioi, että investointien taloudellisiin vaikutuksiin liittyy huomattavaa epävarmuutta.

Riskejä aiheuttavat erityisesti

- investointien kustannusten nousu
- käyttötalousmenojen kasvu
- mahdollinen velkaantumisen lisääntyminen
- epävarmuus väestökehityksestä
- investointien toteutumisen viivästyminen.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Investointien pitkän aikavälin käyttötalousvaikutukset tulee arvioida systemaattisesti
- Kunnalle tulee laatia realistinen investointiohjelma
- Investointien priorisointia tulee vahvistaa
- Investointipäätöksissä tulee huomioida kunnan taloudellinen kantokyky

Henkilöstöriski

Kunnan henkilöstön keski-ikä on korkea erityisesti hallinnon tukipalveluissa. Rekrytointihaasteet voivat tulevana vuosina vaikeuttaa palvelujen järjestämistä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että henkilöstön saatavuus ja osaamisen turvaaminen muodostavat merkittävän riskin erityisesti

- pienessä kuntaorganisaatiossa
- erityisosaamista vaativissa tehtävissä
- tilanteessa, jossa palvelutarpeet muuttuvat nopeasti.

Henkilöstöön liittyviä riskejä ovat

- eläköityminen
- rekrytointivaikeudet
- henkilöstön kuormittuminen
- osaamisen riittävyys
- sairauspoissaolot.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kunnalle tulee laatia pitkän aikavälin henkilöstösuunnitelma
- Henkilöstön työhyvinvointiin tulee panostaa ennakoidusti
- Osaamisen kehittämistä tulee vahvistaa
- Henkilöstön pysyvyyttä tukevia toimintamalleja tulee kehittää

Valtionosuusriskit

Hailuodon kunnan talous on riippuvainen valtionosuuksista ja niiden kehityksestä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että

- saaristokuntakriteerien mahdolliset muutokset
- väestökehityksen heikkeneminen
- valtakunnalliset kuntatalouden muutokset

voivat vaikuttaa merkittävästi kunnan tuleviin valtionosuuksiin. Erityinen epävarmuus liittyy siihen, miten kiinteä yhteys vaikuttaa tulevaisuudessa saaristolisien määrätymiseen.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Valtionosuuksien kehitystä tulee seurata aktiivisesti
- Kunnan tulee varautua vaihtoehtoihin rahoitusskenaarioihin
- Taloussuunnittelussa tulee huomioida mahdolliset valtionosuuksien muutokset
- Saaristokuntakriteereihin vaikuttamista tulee jatkaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Kiinteän yhteyden vaikutusten epävarmuus

Kiinteän maantiesuhteiden valmistuminen muuttaa merkittävästi Hailuodon toimintaympäristöä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kiinteään yhteyteen liittyy samanaikaisesti

- merkittäviä mahdollisuuksia
- mutta myös huomattavia epävarmuuksia ja riskejä.

Epävarmuuksia liittyy erityisesti

- väestönkasvun toteutumiseen
- investointien tarpeeseen
- liikennemäärien kehitykseen
- palvelutarpeiden muutoksiin
- ympäristövaikutuksiin
- valtionosuuksien kehitykseen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vaikutusten todellinen laajuus selviää vasta useiden vuosien aikana.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Valtionosuuksien kehitystä tulee seurata aktiivisesti
- Kunnan tulee varautua vaihtoehtoihin rahoitusskenaarioihin
- Taloussuunnittelussa tulee huomioida mahdolliset valtionosuuksien muutokset
- Saaristokuntakriteereihin vaikuttamista tulee jatkaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Konserniriskit

Kuntakonsernin taloudellinen tilanne sekä tytäryhteisöihin liittyvät riskit vaikuttavat myös kunnan kokonaisriskiasemaan.

Tarkastuslautakunta arvioi, että konserniriskejä aiheuttavat erityisesti

- konsernivehän kehitys
- investointien rahoitus
- tytäryhteisöjen taloudellinen kantokyky
- vesihuollon investointitarpeet
- konserniohjauksen riittävyys

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että konserniohjauksen raportointi on säännöllistä ja läpinäkyvää.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Konserniohjausta tulee vahvistaa
- Konserniyhtiöiden talouden seuranta tulee kehittää
- Investointien vaikutuksia konsernitalouteen tulee arvioida nykyistä tarkemmin

Tietoturva- ja digitalisaatioriskit

Digitalisaation lisääntyminen kasvattaa tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviä riskejä myös pienessä kunnassa. Tarkastuslautakunta arvioi, että riskejä aiheuttavat

- kyberturvallisuushat
- järjestelmähäiriöt
- henkilöstön osaamiseen liittyvät puutteet
- sähköisten palvelujen toimintavarmuus
- tietosuojavelvoitteiden toteutuminen.

Pienen organisaation resurssit voivat vaikeuttaa riittävän varautumisen toteuttamista.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Tietoturvan riskienhallintaa tulee vahvistaa
- Henkilöstölle tulee järjestää säännöllistä tietoturvakoulutusta
- Digitaalisten palvelujen jatkuvuussuunnittelua tulee kehittää
- Tietoturvariskien arviointi tulee sisällyttää osaksi vuosittaista riskienhallintaa

Tarkastuslautakunnan kokonaisarvio riskeistä

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunta on tunnistanut useita toimintaympäristön muutoksiin liittyviä riskejä ja käynnistänyt toimenpiteitä niihin varautumiseksi. Samanaikaisesti tarkastuslautakunta toteaa, että

- riskienhallinnan systemaattisuutta tulee edelleen kehittää
- pitkän aikavälin vaikutusarviointeja tulee vahvistaa
- strategisten riskien seurannan tulee olla nykyistä säännöllisempää
- epävarmuuksien vaikutukset kunnan talouteen ja palvelurakenteeseen tulee arvioida ennakoivasti

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että riskienhallinta integroidaan entistä vahvemmin osaksi kunnan strategista johtamista, investointisuunnittelua ja talousohjausta.

10. Tarkastuslautakunnan kokonaisarvio

Kunnan kolme keskeistä vahvuutta

1. Pitkäjänteinen maankäytön kehittäminen
2. Talouden vakaus
3. Yhteisöllisyys ja lähipalvelut

Kunnan kolme merkittävintä riskiä

1. Väestökehityksen heikkeneminen
2. Investointipaineiden kasvu
3. Kiinteän yhteyden vaikutusten epävarmuus

Tulevien vuosien onnistumisen edellytykset

- aktiivinen elinkeinopolitiikka
- väestökehityksen vahvistaminen
- talouden tasapainon säilyttämisen ennakoiminen
- investointien hallittu toteutus
- henkilöstön saatavuuden turvaaminen
- riskienhallinnan kehittäminen

Tilikausi 2025 muodostui ylijäämäiseksi, ja kunnan vuosikate riitti kattamaan suunnitelman mukaiset poistot. Kunnan lainakanta pieneni edelleen ja talouden tunnusluvut kehittyivät pääosin myönteisesti.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan talous oli vuonna 2025 tasapainossa eikä välitöntä tarvetta talouden tasapainottamisohjelmalle ollut. Samalla tarkastuslautakunta toteaa, että talouden tasapainon säilyttäminen tulevina vuosina edellyttää ennakkoivia toimenpiteitä, koska kunnan toimintaympäristöön liittyy useita epävarmuustekijöitä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että talouden tasapainoa arvioidaan usean vuoden aikajänteellä eikä pelkästään yksittäisen tilikauden tuloksen perusteella.

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Kunnan talous on tällä hetkellä vakaa
- Vuosikate kattaa poistot
- Lainamäärä on edelleen laskenut
- Väestökehitys heikentää pitkällä aikavälillä verorahoituksen kasvupohjaa
- Tulevat investoinnit voivat kasvattaa käyttötalousmenoja merkittävästi
- Talouden tasapaino perustuu osittain tekijöihin, joiden kehitys voi muuttua nopeasti

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kunnalle tulee laatia vähintään 5–10 vuoden talous- ja investointien skenaariotarkastelu
- Investointien käyttötalousvaikutukset tulee arvioida ennen investointipäätöksiä
- Väestökehityksen vaikutukset verotuloihin ja palvelutarpeisiin tulee huomioida taloussuunnittelussa
- Talouden riskienhallintaa tulee vahvistaa osana strategista johtamista
- Talouden tasapainoa tulee seurata myös konsernitasolla

Tarkastuslautakunnan esittämä kysymys kunnanhallitukselle:

Miten kunnanhallitus arvioi väestökehityksen, investointitarpeiden ja kiinteän yhteyden vaikutukset huomioiden kunnan talouden tasapainon säilyvän vuosina 2026–2030?

11. Lopuksi

Kokonaisarvio	Arvio
Talouden hallinta	Toteutunut hyvin
Strateginen kehittäminen	Toteutunut hyvin
Väestökehityksen hallinta	Ei toteutunut
Elinvoiman vahvistaminen	Toteutunut osittain
Riskienhallinta	Toteutunut osittain

Tarkastuslautakunta toteaa, että Hailuodon kunnan toiminta ja talous toteutuivat vuonna 2025 pääosin valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Hailuodon kunta on reagoinut toimintaympäristön muutoksiin aktiivisesti ja strategisesti. Erityisesti maankäytön kehittäminen, kiinteään yhteyteen varautuminen ja elinvoimahankkeet osoittavat pitkäjänteistä kehittämisotetta. Samanaikaisesti tarkastuslautakunta pitää merkittävänä haasteina väestökehityksen heikkenemistä, väestön ikääntymistä, kasvavia investointipaineita sekä kuntatalouden epävarmuutta. Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan talous oli vuonna 2025 vielä vakaalla pohjalla, mutta tulevien vuosien taloudenhallinta edellyttää pitkäjänteistä suunnittelua, riskienhallinnan vahvistamista ja tavoitteiden aiempaa tarkempaa mittarointia, seurantaa ja arviointia.

Tarkastuslautakunta arvioi, että Hailuodon kunnalla on edelleen hyvät edellytykset kehittää kuntaa hallitusti ja pitkäjänteisesti myös tulevana vuosina.

Onnistuminen edellyttää kuitenkin

- realistista päätöksentekoa
- investointien huolellista priorisointia
- väestökehityksen aktiivista seurantaa
- riskienhallinnan vahvistamista
- saariston erityispiirteiden huomioimista kaikessa kehittämisessä

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunta säilyttää tulevaisuudessa ratkaisussaan tasapainon

- kasvun ja taloudellisen kestävyys
- kehittämisen ja ympäristöarvojen
- investointien ja palvelujen kantokyvyn välillä

Hailuodossa 10. kesäkuuta 2026

pj. Susanna Kujala

vpj. Marita Vuotikka

jäsen Petri Blomqvist

